

MGOPS

POMOC SPOŁECZNA NA TERENIE MIASTA I GMINY PLESZEW

Materiał na Sesję Rady Miejskiej w Pleszewie

Sporządzenie:

Miejsko – Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Akceptacja:

Z-ca DYREKTORA

mgr Monika Hoffmann
Specjalista ds. Pracy Społ.

PLESZEW, grudzień 2012

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	3
II.	Pomoc społeczna na terenie Miasta i Gminy Pleszew	3
	1. Pojęcie i istota pomocy społecznej	3
	2. Przepisy prawne regulujące pomoc społeczną	4
	3. Sytuacja w skali makro dotycząca pomocy społecznej	5
	4. Diagnoza stanu pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew	6
	4.1. Podmioty zajmujące się pomocą społeczną	6
	4.2. Opis działalności MGOPS	7
	4.3. Zasoby organizacyjne i kadrowe MGOPS	9
	4.4. Dane statystyczne korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2012 w zakresie przedmiotowym	11
	4.5. Dane statystyczne korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2012 w zakresie podmiotowym ..	14
	4.6. Ocena funkcjonowania usług opiekuńczych w 2012 r. w nowej formule	16
	5. Analiza SWOT pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew	19
	6. Zadania realizowane przez MGOPS w latach 2010 – 2012	21
	6.1. Dodatki mieszkaniowe	21
	6.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	22
	6.3. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	23
	6.4. Świadczenia rodzinne	23
	6.5. Fundusz alimentacyjny	27
	7. Dodatkowe zadania realizowane przez MGOPS	29
	7.1. Dom Chleba	29
	7.2. Wielkopolski Bank Żywności	29
	7.3. Projekt „Lepsze jutro”	30
	7.4. Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)	31
	7.5. Zasiłki celowe w związku z powodzią w roku 2010	32
	7.6. Zasiłki celowe w związku z przymrozkami w roku 2011	32
	8. Perspektywy rozwoju, działalności, prognozy na przyszłość	33
III.	Finanse MGOPS	34
	1. Budżet MGOPS w latach 2010 – 2012	34
	2. Budżet MGOPS w podziale na poszczególne zadania	36
	3. Dochody MGOPS w latach 2010 – 2012	51
	4. Tendencje, prognozowane potrzeby budżetowe na lata 2013 – 2014	55
IV.	Podsumowanie	57

I. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest charakterystyka pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew z uwzględnieniem kompetencji podmiotowych i przedmiotowych.

Opracowanie wskazuje m.in. na ustawy jakimi w swoich działaniach kieruje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie. Opisany został skład ilościowy pracowników MGOPS z podaniem ich wykształcenia. W kolejnych częściach ukazane zostały porównania lat 2010, 2011 i 2012 ukazujące jak zmieniała się ilość osób korzystających z pomocy społecznej i ich struktura, ile środków zostało wydane na pomoc społeczną i ile środków pozyskano z EFS i jak te środki zostały rozdysponowane w Projekcie „Lepsze Jutro”.

Niniejsze opracowanie to także pokazanie jakie zadania realizowane były w latach 2010 – 2012 wraz z ich głębszą analizą porównawczą, a także jakie dodatkowe zadania realizował w tych latach Ośrodek.

Materiał zawiera także szczegółowy opis środków finansowych MGOPS. Przedstawiony został budżet w poszczególnych latach, jak i budżet z podziałem na poszczególne zadania. Opracowanie to również przedstawienie dochodów w wyznaczonych latach. Ponadto zawarte zostały także perspektywy rozwoju działalności MGOPS i prognozy na przyszłość oraz prognozy potrzeb budżetowych na lata 2013 – 2014.

II. Pomoc społeczna na terenie Miasta i Gminy Pleszew

1. Pojęcie i istota pomocy społecznej

Zgodnie z definicją zawartą w Popularnej encyklopedii powszechnej, pomoc społeczna, opieka społeczna – to system świadczeń istniejący w Polsce w ramach zabezpieczenia społecznego, realizowany w ramach obowiązków państwa i samorządów terytorialnych. Podstawowym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób niezdolnych do pracy z powodu wieku, inwalidztwa, bezdomności, narkomanii, klęsk żywiołowych i innych przyczyn, nie mających własnych środków utrzymania ani możliwości korzystania z pomocy rodziny, nie posiadających właściwie zorganizowanej opieki sierot oraz innych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej¹.

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), to pomoc skierowana do osób i rodzin w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, w których oni sami sobie nie mogą poradzić ze względu na brak środków finansowych, możliwości, w tym zdrowotnych czy własnych uprawnień.

Pomoc społeczna jest częścią polityki społecznej państwa, której realizatorem są jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego jaką jest gmina organizuje pomoc społeczną przy pomocy ośrodków pomocy społecznej.

Na potrzeby niniejszego opracowania zasadne wydaje się przytoczenie stanowiska Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, które na swojej stronie internetowej wskazuje, że pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej to:

¹ Popularna encyklopedia powszechna, Fogra Oficyna Wydawnicza, Kraków 2002, str. 264.

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie².

Warto również wymienić za ustawą o pomocy społecznej, że pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizują różne podmioty, przede wszystkim ośrodki pomocy społecznej, ale również szereg podmiotów niepublicznych. Zalicza się do nich m.in. stowarzyszenia i fundacje, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, a także osoby fizyczne i prawne. W dalszej części materiału zostaną wyliczone podmioty, które zajmują się pomocą społeczną na terenie Miasta i Gminy Pleszew.

2. Przepisy prawne regulujące pomoc społeczną

Kwestia pomocy społecznej została ujęta przez ustawodawcę w wielu aktach normatywnych. Do najważniejszych z nich należą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 września 2009 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551),
- ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej i oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 440),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zmianami),

² Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, cyt: <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/>

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 ze zmianami),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. Nr 124 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami),
- ustawa z dnia 27 czerwca 2007 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r. Nr 135, poz. 1268 zez zmianami).

Złożoność problematyki pomocy społecznej zawierają liczne akty wykonawcze, których przytoczenie na potrzeby niniejszego opracowania wydaje się zbędne z uwagi na ich mnogość.

3. Sytuacja w skali makro dotycząca pomocy społecznej

Sytuacja pomocy społecznej w Polsce nie odbiega zasadniczo od sytuacji pomocy społecznej na szczeblu jednostki samorządu terytorialnego.

Główną instytucją pomocy społecznej w Polsce jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, które zajmuje się koordynacją polityki społecznej na obszarze kraju oraz przygotowaniem zmian w obowiązującym prawie. Na szczeblu województw pomocą społeczną zajmują się – Wydziały Polityki Społecznej (na poziomie Urzędów Wojewódzkich) i Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej (na poziomie Urzędów Marszałkowskich), a na szczeblu powiatów – Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Należy podkreślić, że pomoc społeczna ma przede wszystkim charakter samorządowy i na szczeblu miast i gmin zajmują się Ośrodki Pomocy Społecznej.

Przytoczenie tutaj danych statystycznych nie odzwierciedli rzeczywistej skali pomocy społecznej w Polsce. Nie ma konkretnej diagnozy problemów z powodu braku odpowiednich ku temu narzędzi i środków. Dlatego należy zauważyć, że istnieje wyłącznie sprawozdawczość w zakresie pomocy społecznej, która nie była poprzedzona sformalizowanymi badaniami co do rzeczywistych potrzeb społeczeństwa. Dla przykładu – często w danych statystycznych podaje się osobę, której przyznano świadczenie, a osoba ta mogła skorzystać z pomocy społecznej kilkakrotnie, czyli więcej niż jeden raz. Kolejną przeszkodą jest czas korzystania z pomocy społecznej. Często jest to długotrwała pomoc trwająca nawet kilka lat. Brak jest w statystyce publicznej źródeł danych identyfikujących takie przypadki. Stąd podkreślić należy, że społeczeństwo nie jest w pełni zdiagnozowane pod kątem pomocy społecznej.

Ogólnie istnieje pogląd, że organizacja pomocy społecznej opiera się na rutynie, szablonie, schemacie, brak tu jakiegokolwiek innowacyjności. Warto podkreślić jednak rolę

wolontariatu, dzięki któremu zasięg pomocy społecznej jest coraz szerszy. A także coraz bardziej rozwijający się III sektor – organizacje pozarządowe zajmujące się tą problematyką.

4. Diagnoza stanu pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew

4.1. Podmioty zajmujące się pomocą społeczną

- *Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej* – działalność MGOPS opisana jest poniżej
- *Środowiskowy Dom Samopomocy*

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo – wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także posiłki.
- *Dzienny Dom Pomocy*

W rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), Dzienny Dom Pomocy jest ośrodkiem wsparcia. Zapewnia on osobom w wieku emerytalnym lub o zmniejszonej sprawności psychofizycznej pomoc i udział w aktywnych formach współżycia stwarzając odpowiednie warunki do wielogodzinnego przebywania w nim.

Organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej w powiecie pleszewskim to m.in.:

- *Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, Koło Pleszewskie*

to organizacja pozarządowa, która jest schroniskiem dla bezdomnych mężczyzn, bez granic wiekowych, dysponująca trzydziestoma pięcioma miejscami noclegowymi i pełniąc dyżury całodobowe. W Schronisku obowiązuje regulamin określający zasady postępowania jego podopiecznych. Głównym nakazem jest zachowanie absolutnej abstynencji oraz czynne włączanie się do wszelkich działań na rzecz domu. Przestrzeganie regulaminu jest gwarancją pobytu. Schronisko prowadzi również bank rzeczy używanych, tj. meble, sprzęt AGD, które to rozdaje dalej bezpłatnie ludziom ubogim z terenu Miasta i Gminy Pleszew. Ponadto prowadzi programy wychodzenia z bezdomności. Środki finansowe na utrzymanie przebywających w Schronisku osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Pleszew, zapewnia Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew. Towarzystwo Pomocy jest współorganizatorem „Wigilii dla samotnych i osób schorowanych”.
- *Akcja Katolicka przy parafii pod wezwaniem Ścięcia św. Jana Chrzciciela*

Co wtorek w godzinach 16⁰⁰ – 18⁰⁰ otwarty jest punkt pomocy w Domu Parafialnym w Pleszewie. W dniu tym osobom potrzebującym wydawane są rzeczy codziennego użytku m.in. odzież, obuwie, bielizna, sprzęt gospodarstwa domowego, meble, itp. Wymienione rzeczy są rzeczami używanymi pozyskanymi od społeczeństwa Pleszewa. Od ubiegłego roku Akcja zajmuje się także rozprowadzaniem żywności we współpracy z Unią Europejską, Caritas Polska oraz Diecezją Gnieźnieńską. Akcja Katolicka jest również współorganizatorem „Wigilii dla samotnych i osób schorowanych” oraz fundatorem paczek świątecznych.

Pozostałe organizacje pozarządowe to:

- *Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Pleszewie,*
- *Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci „Lato z Solidarnością”,*
- *Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej i Wspierania Rozwoju w Pleszewie,*
- *Stowarzyszenie Promocji Zdrowia,*
- *Katolickie Stowarzyszenie Trzeźwości „Dom” w Kowalewie,*
- *Pleszewskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Azymut”,*
- *Stowarzyszenie „Zdrowie i Życie”,*
- *Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Zagrożonym, Osobom Niepełnosprawnym oraz Współpracy z Zagranicą,*
- *Pleszewski Klub „AMAZONKI”,*
- *Stowarzyszenie „Serce dla Serca” w Pleszewie,*
- *Stowarzyszenie „Nadzwyczajne Dzieci”,*
- *Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Główny,*
- *Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Agroturystyki, Rekreacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Gawera”,*
- *Pleszewskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci o Szczególnych Potrzebach Opiekuńczych „Dom”.*

Instytucje wymienione poniżej to instytucje powiatowe:

- *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,*
- *Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,*
- *Dom Pomocy Społecznej,*
- *Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych,*
- *Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie.*

4.2. Opis działalności MGOPS

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem zadań Miasta i Gminy Pleszew w zakresie pomocy społecznej. Należą do nich zadania własne Gminy nałożone na nią artykułem 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
2. sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,

9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
10. praca socjalna,
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
13. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
14. dożywianie dzieci,
15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
17. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
18. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
19. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
20. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
21. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Do zadań własnych Gminy o charakterze fakultatywnym należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Art. 18 ustawy o pomocy społecznej nakłada na Miasto i Gminę Pleszew zadania zlecone z zakresu administracji rządowej do realizacji ze środków pochodzących z budżetu państwa:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną,
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP,
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

4.3. Zasoby organizacyjne i kadrowe MGOPS

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie mieści się na ul. Targowej 1 w budynku o powierzchni użytkowej 345,02 m², którego właścicielem jest Miasto i Gmina Pleszew. Budynek został wybudowany w latach 70-tych XX w., przechodził kolejne remonty: 2005 r. – wydzielenie i przystosowanie biur do potrzeb świadczeń rodzinnych, 2007 r. – remont instalacji CO, 2008 r. – remont i modernizacja kotłowni, malowanie pomieszczeń biurowych, korytarzy i klatki schodowej, wyposażenie całego Ośrodka w nowe meble biurowe, wymiana wykładziny podłogowej, wymiana drzwi, 2009 r. – remont dachu, 2010 r. – odnowienie zewnętrznej elewacji budynku. Ponadto częściowo zlikwidowano bariery architektoniczne tj. zrobiono podjazd dla wózków inwalidzkich na zewnątrz budynku.

Obiekt posiada dwie kondygnacje nadziemne i w części kondygnację podziemną wykorzystywaną jako pomieszczenia: składnicy archiwum, magazynu, kotłowni z magazynem opału. W części nadziemnej tj. na parterze mieszczą się biura: księgowości, sekcji świadczeń pomocy środowiskowej, sekcji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz punkt informacji, w którym wydawane są wnioski i decyzje dotyczące świadczeń rodzinnych. Na piętrze rozmieszczone są biura sekcji pomocy środowiskowej (pracowników socjalnych), sekretariat, biuro Dyrektora i jego zastępcy oraz biuro kadr.

Baza lokalowa jest niewystarczająca, szczególnie, że Ośrodek odwiedzają osoby chore, kalekie, niepełnosprawne.

Wymiany, modernizacji lub naprawy wymaga również sprzęt techniczny (komputerowy) łącznie z oprogramowaniem, które nie spełniają na chwilę obecną dostatecznie wymogów.

Kadra zatrudniona w MGOPS składa się ogółem z 42 pracowników. Pracownicy MGOPS zatrudnieni są w większości na pełen etat (kilku zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin zostało odpowiednio oznaczonych w poniższym zestawieniu).

Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

a. pracownicy administracji to:

- dyrektor – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe na dwóch kierunkach w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz zarządzanie funduszami europejskimi,
- zastępca dyrektora – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe na dwóch kierunkach w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz zarządzanie funduszami europejskimi,
- referent – wykształcenie średnie ogólnokształcące, studia I stopnia w trakcie realizacji,
- referent ds. pracowniczych i organizacyjnych – wykształcenie wyższe,
- starszy referent – wykształcenie wyższe,
- radca prawny – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe w zakresie prawa pracy i prawa socjalnego, zatrudniony na $\frac{1}{6}$ etatu,
- informatyk – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe - Komputerowe wspomaganie spraw inżynierskich, zatrudniony na $\frac{1}{2}$ etatu,
- instruktor terapii zajęciowej – wykształcenie wyższe – licencjat,
- goniec – wykształcenie podstawowe,
- palacz – wykształcenie zawodowe, zatrudniony na $\frac{1}{2}$ etatu,
- sprzątaczką I – wykształcenie zawodowe,
- sprzątaczką II – wykształcenie podstawowe, zatrudniona na $\frac{1}{4}$ etatu.

b. pracownicy sekcji środowiskowej i sekcji świadczeń to:

Tabela nr 1. Pracownicy sekcji środowiskowej i sekcji świadczeń

	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku	Poziom wykształcenia		
		Dyplom pracownika socjalnego	Specjalizacja I stopnia	Wykształcenie wyższe
Pracownik socjalny	2	1	-	1
Starszy pracownik socjalny	12	12	-	-
Specjalista pracy socjalnej	3	-	2	1
Razem	17	13	2	2

Zródło: Opracowanie własne

Dwóch pracowników socjalnych jest zatrudnionych w ramach projektu unijnego „Lepsze jutro“ do dnia 31 grudnia 2012 r. Pozostali pracownicy są zatrudnieni na pełen etat. Ponadto 1 specjalista pracy socjalnej ukończył studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej.

c. pracownicy sekcji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego to:

- kierownik sekcji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe w trakcie realizacji na kierunku zarządzanie zasobami ludzkimi,
- specjalista ds. świadczeń rodzinnych – wykształcenie wyższe,
- specjalista ds. świadczeń rodzinnych – wykształcenie średnie,
- referent ds. świadczeń rodzinnych – wykształcenie wyższe licencjat,
- młodszy referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – wykształcenie średnie,
- referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – wykształcenie wyższe.

d. pracownicy sekcji dodatków mieszkaniowych to:

- kierownik sekcji dodatków mieszkaniowych – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej,
- specjalista ds. dodatków mieszkaniowych – wykształcenie wyższe licencjat, studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej,
- specjalista ds. dodatków mieszkaniowych – wykształcenie wyższe licencjat.

e. pracownicy sekcji księgowości to:

- główna księgowa – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe w zakresie rachunkowości,
- zastępca głównej księgowej – wykształcenie wyższe, studia podyplomowe w zakresie rachunkowości,
- księgowy – wykształcenie wyższe,
- młodszy referent ds. księgowości – wykształcenie wyższe licencjat, studia magisterskie w trakcie realizacji.

Poniżej przedstawiono kształtowanie zatrudnienia i poziom wykształcenia pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie na przestrzeni 3 lat. Analiza zamieszczonych danych wskazuje na fakt wzrostu wykształcenia pracowników MGOPS.

Tabela nr 2. Poziom wykształcenia pracowników MGOPS

	2010	2011	2012
wykształcenie podstawowe	4	4	2
wykształcenie zawodowe	6	7	2
wykształcenie średnie	24	21	18
wykształcenie wyższe licencjackie	8	9	6
wykształcenie wyższe magisterskie	14	13	14
studia podyplomowe	10	11	10

Źródło: Opracowanie własne

4.4. Dane statystyczne korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2012 w zakresie przedmiotowym

Tabela nr 3. Zakres przedmiotowy przyznania pomocy

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2010	2011	do IX/2012	2010	2011	do IX/2012
1	2	3	4	5	6	7
Ubóstwo	212	183	131	497	386	285
Sieroctwo	0	1	-	0	1	-
Bezdomność	43	49	34	50	64	34
Potrzeba ochrony macierzyństwa	167	148	59	732	663	259
w tym: wielodzietność	51	45	-	301	267	-
Bezrobocie	598	520	379	1.902	1.639	1.458
Niepełnosprawność	505	459	203	1.048	900	543
Długotrwała lub ciężka choroba	667	579	400	1.607	1.359	1.115
Bezradność w sprawach opiek.-wychow. i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	249	213	142	956	807	492
w tym: rodziny niepełne	162	146	94	477	438	269
rodziny wielodzietne	92	71	51	510	397	247
Przemoc w rodzinie	2	3	2	7	8	5
Alkoholizm	15	19	14	30	42	39
Narkomania	2	0	-	2	0	-
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	16	-	20	17	-
Brak umiejętności w przystosowaniu do	0	1	-	0	2	-

życia młodzieży opuszczającej placówki opiek.-wychow.						
Zdarzenie losowe	10	3	-	29	8	-
Sytuacja kryzysowa	2	3	-	5	8	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-03.

Analizując lata 2010 – 2011 na podstawie tabeli możemy stwierdzić, że najwięcej pomoc była przyznawana z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia i niepełnosprawności. Porównując lata 2010 i 2011 można zaobserwować minimalny spadek korzystających z pomocy osób o około 0,9% w roku 2011. Na chwilę obecną Ośrodek nie dysponuje takim porównaniem w stosunku do roku 2012, ponieważ sprawozdawczość w tym zakresie jest sporządzana dopiero po zamknięciu roku.

Pracownicy socjalni współpracują w dalszym ciągu z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy a korzystającym z pomocy społecznej. Informują zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP. Utrzymują stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z osobami bezdomnymi, jak również służbą zdrowia i policją. Osoby bezdomne, jeżeli wyrażą chęć pobytu w schronisku, które znajduje się na terenie miasta Pleszew, otrzymują skierowanie na podstawie decyzji administracyjnej. W roku 2012 przebywało w schronisku z terenu miasta i gminy Pleszew około 18 bezdomnych, w roku 2011 liczba ta wynosiła około 16, a w roku 2010 około 11 osób. Liczba bezdomnych na terenie miasta i gminy Pleszew z roku na rok wzrasta.

Tabela nr 4. Struktura świadczeń z pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie			Kwota świadczeń			Liczba rodzin		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
RAZEM	1773	1633	1356	2.338.020	2.358.573	1.626.410	1168	1080	898
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM (dotowane)	313	310	292	1.200.352	1.190.116	849.790	308	413	285
środk własne	-	-	-	-	-	165.653	-	-	-
dotacja	-	-	-	-	-	684.137	-	-	-
w tym przyznany dla osoby: samotnie gospodarującej	251	249	234	1.071.036	1.069.227	756.479	251	249	234
pozostającej w rodzinie	62	61	58	129.316	120.889	93.311	57	57	51
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	129	99	81	130.482	85.747	58.146	129	98	81
w tym: środki własne	-	-	-	258	0	0	-	-	-
dotacja	-	-	-	130.224	85.747	58.146	x	-	-
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	122	82	61	124.476	76.108	47.315	122	81	61

długotrwałej choroby	5	9	15	4.514	4.414	8.096	5	9	15
niepełnosprawności	2	8	5	1492	5.225	2.735	2	8	5
Schronienie	5	3	3	1.630	4.493	617	2	1	1
Posiłek	717	694	615	296.837	293.569	207.259	420	408	358
w tym dla: dzieci	698	667	591	275.593	264.870	181.293	401	381	331
USŁUGI OPIEKUŃCZE – OGÓŁEM	78	83	59	264.147	239.967	181.528	77	78	56
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	10	1	0	10.300	200	0	9	1	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	1	0	0	1.190	0	0	1	0	0
w tym: osobom bezdomnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	882	794	596	697.229	544.455	329.070	863	776	561
w tym: zasiłki celowe specjalne	137	138	101	48.050	48.210	25.228	137	136	92
zasiłki celowe z projektu	35		30	30.659	-	17.348	35		30
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, rodzinne)	-	-	-	-	-	-	258	270	158
PRACA SOCJALNA	-	-	-	-	-	-	587	603	421

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń			Liczba osób		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	16	19	18	358.761	369.654	295.501	15	19	17

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS-03.

Powyższa tabela nr 4 przedstawia rodzaje świadczeń przyznawanych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni po zebraniu niezbędnych danych i informacji analizują i oceniają sytuację rodzin i osób, a następnie opracowują plan pomocy. Należy podkreślić, że rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących problemów w danej rodzinie.

Prawo do świadczeń wymienionych w tabeli przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 477,00 zł, zwanym „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;

- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 351,00 zł.

Pracownicy Ośrodka rozpatrują przychodzące pisma, wnioski i podania o udzielenie pomocy, w szczególności na zaspokojenie takich potrzeb, jak: zakup żywności, opału, odzieży i obuwia, leków, środków czystości i higieny osobistej, opłacanie posiłków dla dzieci w szkołach czy przedszkolach, dofinansowanie do opłat mieszkaniowych, pokrywanie opłat związanych z pobytem w schronisku. Wszystkie te potrzeby realizowane są w ramach zasiłków celowych, celowych specjalnych i okresowych.

Realizacja posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach oraz dla osób dorosłych odbywa się również za pomocą rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, który jest realizowany na mocy Porozumienia zawartego pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta i Gminy Pleszew.

Biorąc pod uwagę powyższą tabelę, liczba świadczeniobiorców, jak i kwoty świadczeń w poszczególnych latach mają tendencję malejącą. Spowodowane to jest brakiem długoletniej weryfikacji kryterium dochodowego, o czym będzie mowa poniżej. Sytuacja ta ulegnie zmianie od października 2012 roku, ponieważ zostanie podniesione kryterium dochodowe.

Porównując lata 2010 do września 2012 r. możemy stwierdzić, że rok 2010 jest rokiem, w którym najwięcej rodzin skorzystało ze wsparcia z pomocy społecznej.

Analizując umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej w latach 2010 do września 2012 r., liczba osób, która otrzymała skierowanie do tego typu domu jest porównywalna. Odpłatność ze strony gminy ulega zmianie i z roku na rok jest wyższa, co jest spowodowane corocznym ogłoszeniem w Dzienniku Urzędowym przez Starostę zwiększonych kosztów utrzymania na jedną osobę. Prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

4.5. Dane statystyczne korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 – 2012 w zakresie podmiotowym

Poniżej prezentowana jest struktura podmiotowa korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew. W kolejnych tabelach zamieszczono odpowiednie dane statystyczne, strukturę rodzin, ich liczbę, liczbę dzieci, itp.

Tabela nr 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1.787	1.648	1.370	1.182	1.095	912	3.224	2.891	2.220
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich	14	15	14	14	15	14	28	29	22

rodzaj, formę i liczbę									
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1.773	1.633	1356	1.168	1.080	898	3.196	2.862	2.198
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	-	-	-	622	685	579	1.852	2.083	1.655
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	-	587	603	421	1.747	1.803	1.235
Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	-			Liczba kontraktów socjalnych			Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi		
	-	-	-	39	29	40	39	29	40
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03.

Dokonując analizy rzeczywistej liczby rodzin osób objętych pomocą społeczną możemy stwierdzić, że od roku 2010 do września 2012 r. nastąpił spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej. Spadek ten spowodowany jest tym, że od roku 2006 do września 2012 r. nie było weryfikowane kryterium dochodowe, natomiast każdego roku podwyższano się najniższe wynagrodzenie. Taka sytuacja miała duży wpływ na ograniczenie wsparcia finansowego ze strony pomocy społecznej.

Sytuacja uległa zmianie od października 2012 r., ponieważ podniesiono kryterium dochodowe w pomocy społecznej, co z pewnością ma wpływ na większą liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w Ośrodku a wynikającym z art. 45 ust. 1 – 4 ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodowa, ukierunkowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni udzielają specjalistycznego poradnictwa, informują o przysługujących formach pomocy, motywują do podejmowania działań w kierunku przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej poprzez mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowywania więzi rodzinnych, dbałości o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny oraz zachęcają do leczenia odwykowego.

W latach 2010 – 2011 w naszym Ośrodku zatrudniony był pracownik, który ukończył studia prawnicze i dzięki temu mógł udzielać porad prawnych dla podopiecznych. W roku 2012 porady prawne dla podopiecznych uległy likwidacji w wyniku reorganizacji stanowisk. Obecnie jest zatrudnionych dwóch prawników, z czego jeden na umowę zlecenie, a drugi na 1/6 etatu, co przekłada się wyłącznie na rozwiązywanie problemów związanych z wykonywaniem pracy w Ośrodku (np. prawidłowe opracowanie decyzji, interpretacja przepisów prawa).

Tabela nr 6. Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej

Liczebność rodziny	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2010 r.	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2011 r.	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym do IX 2012 r.
Rodziny 1-osobowe	450	440	435
Rodziny 2-osobowe	393	393	341
Rodziny 3-osobowe	383	383	350
Rodziny 4-osobowe	326	321	119
Rodziny 5-osobowe	162	102	50
Rodziny 6-osobowe i więcej	55	59	15
Ogółem	1.769	1.698	1.310

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03.

Tabela nr 7. Struktura rodzin zamieszkujących w Pleszewie, posiadających na utrzymaniu dzieci i korzystających z pomocy społecznej

Liczba rodzin z dziećmi	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2010r	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2011r	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym do IX 2012r.
1 dzieckiem	243	206	477
2 dzieci	264	247	493
3 dzieci	118	112	198
4 dzieci	39	26	57
5 dzieci	19	17	17
6 dzieci	6	5	8
7 dzieci i więcej	4	4	3
Ogółem	693	617	1.253

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03.

Tabela nr 8. Struktura rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej

Liczba rodzin z dziećmi	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2010r	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym w 2011r	Liczba rodzin objęta wsparciem społecznym do IX 2012r.
z 1 dzieckiem	94	89	112
z 2 dzieci	64	62	59
z 3 dzieci	20	19	16
z 4 dzieci i więcej	14	10	3
Ogółem	192	180	190

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03.

4.6. Ocena funkcjonowania usług opiekuńczych w 2012 r. w nowej formule

W latach 2010 – 2011 (do końca listopada 2011 r.) organizacją usług opiekuńczych na terenie Miasta i Gminy Pleszew zajmowała się Sekcja Usług Opiekuńczych i Specjalistycznych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie. W ramach Sekcji w 2010 r. zatrudnionych było 16 opiekunek na pełen etat, z których 4 opiekunki świadczyły usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i 1 opiekunka była zatrudniona na umowę zlecenie, która również świadczyła usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2011 r. Ośrodek zatrudniał 15 opiekunek na umowę o pracę w wymiarze pełnego etatu,

z których 4 opiekunki wykonywały specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 2 opiekunki zatrudnione były w ramach umowy zlecenia i świadczące usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W latach 2010 – 2011 przygotowanie zawodowe, by świadczyć usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadało 5 opiekunek, natomiast pozostałych 12 zajmowało się wykonywaniem zwykłych usług opiekuńczych i miały wykształcenie podstawowe oraz ukończone kursy opiekuna osób starszych.

Koszty zatrudnienia opiekunek, które wykonywały usługi opiekuńcze ujęte były w rozdziale 85219 – pomoc społeczna. W kosztach tych zawarte były takie składniki, jak: wynagrodzenie i pochodne, delegacje badania lekarskie, obsługa BHP, zakup rękawiczek jednorazowych, ekwiwalent za odzież i obuwie oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Opiekunki, które wykonywały usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi zatrudnione na podstawie umowy o pracę były refundowane z rozdziału 85228. Refundacja ta odbywała się na podstawie rzeczywistej liczby wykonanych godzin u podopiecznych. Pozostałe opiekunki wykonujące te same usługi, z którymi zawarto umowę zlecenia finansowane były całkowicie w ramach rozdziału 85228.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną zleconą przez lekarza oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi wykonywane są w domu chorego.

Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowuje się do szczególnych potrzeb osób wymagających tego typu pomocy, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności. Także świadczy się je w miejscu zamieszkania chorego na podstawie decyzji przyznającej powyższe usługi.

Pomoc w formie usług opiekuńczych jest niezbędna wówczas, gdy bliscy nie mają możliwości zapewnienia choremu opieki i pomocy, której wymagają (np. z uwagi na pracę zawodową lub inne miejsce zamieszkania). Dzięki pomocy usługowej osoby chore i samotne nie są pozostawione same sobie, a świadczona im pomoc nierzadko pozwala im odzyskać zdrowie, lub przynajmniej częściowo powrócić do samodzielnego życia. Pomoc w formie usług opiekuńczych jest także alternatywą dla osób, które wymagają pomocy i opieki osób drugih i nie jest to pomoc całodobowa, a z uwagi na przywiązanie do własnego mieszkania nie potrafią zdecydować się na pobyt u krewnych, w domu pomocy społecznej czy w innych ośrodkach zapewniających pomoc poza miejscem pobytu.

Zarządzanie pracą opiekunek zatrudnionych w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pleszewie wiązało się z pewnymi trudnościami, spowodowanymi głównie częstą nieobecnością pracownic. Najczęściej były to przedłużające się zwolnienia lekarskie. W czasie nieobecności opiekunki należało zapewnić, by podopieczni przez nią obsługiwani otrzymali zastępstwo. Ponieważ jednak ilość etatów była ograniczona, nie było możliwości, by wykonywać pracę na zastępstwie w wymiarze zgodnym z oczekiwaniami podopiecznych. Oznaczało to zatem regulowanie godzin u podopiecznych, a co za tym idzie, ograniczanie wykonywanych przez pozostałe pracujące opiekunki czynności, do niezbędnego minimum.

W nawiązaniu do powyższej informacji poniżej przedstawiono zestawienie ilości dni nieprzepracowanych z powodu zwolnień lekarskich i jednocześnie ile godzin u podopiecznych nie zostało z tego powodu wykonanych.

Tabela nr 9. Liczba zwolnień lekarskich i nieprzepracowanych godzin u podopiecznych

Liczba opiekunek (łącznie z umową zlecenie)	2010 rok		2011 rok	
	Liczba zwolnień lekarskich w przeliczeniu na dni	Liczba godzin, które z tego powodu nie zostały wykonane	Liczba zwolnień lekarskich w przeliczeniu na dni	Liczba godzin, które z tego powodu nie zostały wykonane

17	710	5.680	638	5.104
----	-----	-------	-----	-------

Zródło: Opracowanie własne na podstawie zwolnień lekarskich.

W związku z powyższym, podjęto decyzję o przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego, w drodze którego wyłoniony został nowy wykonawca, świadczący usługi opiekuńcze na terenie Miasta i Gminy Pleszew. Zatrudnia on więcej pracowników, co pozwala bardziej elastycznie ustalać ich harmonogram pracy i dostosować go do aktualnych potrzeb. Podobnie wygląda sytuacja, jeśli chodzi o godziny pracy. Pracownicy MGOPS wykonywały swą pracę w godzinach pracy Ośrodka tj. od 7 do 15, natomiast pracownicy firmy zewnętrznej docierają do podopiecznych popołudniami i wieczorami. Nowy podmiot wykonujący usługi opiekuńcze umożliwi również świadczenie pomocy w dni wolne od pracy, czego nie wykonywały opiekunki zatrudnione w MGOPS.

Główne założenia wynikające z przetargu tj. zwiększenie dostępności usług (usługi wykonywane w dni wolne od pracy i w godzinach popołudniowych) oraz zapewnienie usług w wymiarze określonym w przyznanej decyzji, pomimo absencji opiekunek w pracy wynikających ze zwolnień lekarskich zostało zrealizowane.

Ponadto w roku 2012 realizacja usług przebiega w porównywalnej kwocie do lat poprzednich, ale przy zwiększonej liczbie godzin wykonanych usług, o czym świadczy poniższe zestawienie.

Tabela nr 10. Liczba godzin usług opiekuńczych i koszty świadczenia

Rodzaj usługi	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie			Liczba wykonanych godzin			Koszty świadczenia		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012
Usługi opiekuńcze	78	83	59	20.319	18.459	15.854	264.147	239.967	181.528
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	14	15	14	5.798	6.411	6.566	76.278	70.125	78.792

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS-03.

W związku z przewidywaną reorganizacją usług opiekuńczych informowano opiekunki o możliwości świadczenia tych usług w ramach prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Brak decyzji ze strony opiekunek na uruchomienie własnej działalności spowodował ogłoszenie przetargu na realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

W odniesieniu do opiekunek, które nie podjęły zatrudnienia u nowego pracodawcy należy wyjaśnić, że:

- jednemu pracownikowi ograniczony został wymiar czasu pracy i wówczas jednej opiekunce zmieniono warunki pracy na stanowisko gońca i jej wynagrodzenie pokrywane jest w ramach części wynagrodzenia pracownika, któremu zmniejszono wymiar czasu pracy,
- jeden pracownik w 2012 r. przeszedł na emeryturę,
- jednemu pracownikowi wypowiedziano umowę o pracę i na dzień dzisiejszy toczy się sprawa w Sądzie Pracy,
- jeden pracownik przebywa obecnie na urlopie wychowawczym,
- jeden pracownik przebywa na świadczeniu rehabilitacyjnym.

Dyrektor MGOPS przeprowadzał wraz z pracownikiem z danego rejonu opiekuńczego kontrolę w środowisku, w którym świadczone były usługi opiekuńcze czy specjalistyczne usługi opiekuńcze. W jednym przypadku Zastępca Dyrektora uczestniczyła wraz z Dyrektorem w takiej

kontroli. Podczas kontroli sprawdzane były karty pracy pracowników wykonujących usługi oraz odbywały się rozmowy z podopiecznymi na temat oceny pracy osoby wykonującej usługi. Ze strony podopiecznych nie było negatywnych wypowiedzi w stosunku do opiekunek, byli oni z ich pracy zadowoleni. Podopieczni, którzy wymagali realizacji usług opiekuńczych bądź specjalistycznych usług opiekuńczych w godzinach popołudniowych, w weekendy, mają je przyznane. Z takich usług korzysta 5. podopiecznych.

Po dokonaniu rozliczeń z firmą świadczącą usługi do października włącznie i szacunkowych obliczeń, uwzględniając osoby już korzystające z tych świadczeń oraz szacunkowy wzrost wykonania usług u osób wnioskujących stwierdzono, iż plan finansowy na dzień 30 września 2012 roku zapewniał środki na realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych do końca listopada. W związku z tym, zwrócono się o zwiększenie planu w rozdziale 85228 o kwotę 20.665,00 zł na miesiąc grudzień. Środki te zostały przesunięte z dochodów pochodzących z odpłatności za wykonane usługi Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew Nr 112/VI/2012 z dnia 22 października 2012 roku.

5. Analiza SWOT pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew

Terminem SWOT określa się metodę analityczną polegającą na ocenie elementów wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą mieć wpływ na realizację określonych zadań, w przypadku tego materiału, w zakresie pomocy społecznej. Pojęcie SWOT to skrót pochodzący od angielskich słów: **Strengths** – atuty, mocna strony, **Weaknesses** – słabości, słabe strony, **Opportunities** – szanse, **Threats** – zagrożenia. Szczególne znaczenie wymienionej analizy podkreśla się głównie podczas planowania strategicznego.

Technika SWOT grupuje posiadane dane czy informacje na cztery grupy: atuty i słabości (S i W) – jako elementy wewnętrzne, czyli te, na które Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma wpływ, które stanowią jego przewagę, zaletę, silną stronę analizowanego obszaru pomocy społecznej, gdyż dotyczą wewnętrznej struktury MGOPS oraz szanse i zagrożenia (O i T) – jako elementy zewnętrzne, czyli te, na które Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie ma bezpośredniego wpływu, które stanowią wadę, słabą stronę analizowanego obszaru pomocy społecznej, gdyż dotyczą otoczenia zewnętrznego.

Przyjmuje się często, że elementy wewnętrzne (S i W) to te, które obrazują stan obecny, bieżący funkcjonowania danego analizowanego obszaru, zaś elementy zewnętrzne (O i T) to te, które mogą obrazować stan przyszły. Kolejna typologia podkreśla, że czynniki – atuty i szanse (S i O) to czynniki o charakterze pozytywnym, zaś czynniki – słabości i zagrożenia (W i T) mają charakter negatywny.

Dla zobrazowania analizy SWOT przygotowano macierz w formie diagramu:

	Pozytywne	Negatywne
Czynniki wewnętrzne	Atuty, mocne strony S	Słabości, słabe strony W

Czynniki zewnątrzne	Szanse O	Zagrożenia T
------------------------	--------------------	------------------------

Analizie SWOT dotyczącej pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy Pleszew poddano wszystkie obszary działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, nie dokonując podziału na poszczególne jej płaszczyzny. Uwzględniono więc m.in.: osoby niepełnosprawne, osoby starsze, ubóstwo, bezrobocie, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie, bezdomność, alkoholizm, długotrwałą chorobę, bezradność w rodzinie, patologie.

Czynniki wewnętrzne

Mocne strony w zakresie pomocy społecznej to:

- właściwa diagnoza obszarów problemowych,
- dobra znajomość środowiska pleszewskiego,
- organizacje pozarządowe i ich aktywne działanie,
- dobra współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi,
- otwartość na problemy społeczne,
- rozwój form wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży,
- rozwój form pomocy rzeczowej,
- różnorodność form wsparcia,
- rozwój organizacji działających na rzecz osób starszych,
- propagowanie idei wolontariatu,
- stosowanie procedury „niebieskiej karty”,
- doświadczona kadra MGOPS,
- organizowanie szerokiej gamy imprez kulturalnych,
- potencjał kadrowy MGOPS,
- możliwość realizacji nowych rodzajów zadań,
- tworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi pozainstytucjonalnych form pomocy.

Słabe strony w zakresie pomocy społecznej to:

- niewystarczające środki finansowe,
- niedostateczna ilość mieszkań socjalnych,
- niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych,
- znaczny odsetek osób uzależnionych od alkoholu,
- duża liczba osób bezdomnych nadużywających alkoholu,
- ubożenie społeczeństwa pleszewskiego,
- starzenie się społeczeństwa pleszewskiego,
- brak własnej inicjatywy i aktywności ze strony klientów pomocy społecznej,
- rozwój patologii, np. narkomanii,
- brak pełnej diagnozy dotyczącej patologii,
- bariery architektoniczne,
- niedostateczne warunki lokalowe MGOPS.

Czynniki zewnętrzne

Szanse dla pomocy społecznej to:

- możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych,
- możliwość dokształcania kadry MGOPS,
- wzrost wynagrodzeń dla pracowników MGOPS,

- zwiększenie działalności wolontariuszy,
- zwiększenie działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych,
- zlecanie zadań organizacjom pozarządowym.

Zagrożenia dla pomocy społecznej to:

- migracja ludności,
- utrzymujące się bezrobocie,
- rosnąca apatia i nieufność społeczeństwa,
- rosnące koszty utrzymania,
- rosną liczba dodatkowych zadań dla MGOPS,
- brak środków finansowych na dodatkowe zadania,
- brak zaplecza kadrowego dla dodatkowych zadań,
- niedostateczna ilość środków finansowych na zadania ustawowe,
- brak systemowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej,
- nasilanie się zjawisk patologicznych w społeczeństwie,
- marginalizacja osób i rodzin uzależnionych,
- „uzależnienie” od pomocy społecznej.

6. Zadania realizowane przez MGOPS w latach 2010 – 2012

6.1. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jedną osobę gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie domowym jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Powyższy dodatek przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkaniowych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkaniowych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Tabela nr 11. Dodatki mieszkaniowe

	2010	2011	do IX 2012	Kwota wypłaconych świadczeń		
				2010	2011	do IX 2012
Liczba wydanych decyzji przyznających dod. mieszk.	1.345	1.316	949	1.474.345	1.558.100	1.144.293
Liczba wydanych decyzji odmownych	61	55	37	-	-	-
Liczba przeprowadzonych wywiadów	779	739	647	-	-	-

Zródło: Opracowanie własne.

Analizując dodatki mieszkaniowe możemy zaobserwować minimalny spadek liczby rodzin korzystających z tego typu pomocy w roku 2011 w porównaniu do roku 2010. Spadek liczby rodzin nie jest równoznaczny z obniżeniem kwot wypłaconych świadczeń. Przyczyną takiej sytuacji jest wzrost z roku na rok kosztów eksploatacji mieszkań. Jeśli chodzi o rok 2012 to nie możemy dokonać porównania z latami poprzednimi. Związane jest to z ciągłym napływem nowych wniosków o przyznanie dodatków. Pełna analiza porównawcza lata 2010 – 2012 będzie możliwa po zakończonym roku 2012.

6.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania gminy w zakresie wspierania rodziny dotkniętej przemocą. W ramach tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, w roku 2011 Uchwałą Nr VI/49/2011 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 7 kwietnia 2011 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zarządzeniem Nr 62/VI/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew z dnia 28 czerwca 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu interdyscyplinarnego weszli przedstawiciele:

- Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie (Dyrektor),
- Zespołu Szkół Publicznych Nr 1 w Pleszewie,
- Zespołu Szkół Publicznych Nr 2 w Pleszewie,
- Zespołu Szkół Publicznych Nr 3 w Pleszewie
- Zespołu Szkół Publicznych w Kowalewie,
- Zespołu Szkół Publicznych w Taczanowie Drugim,
- Zespołu Szkół Publicznych w Lenartowicach,
- Zespołu Szkół Publicznych w Sowinie Błotnej,
- Zespołu Szkół Przyrodniczo – Politechnicznych, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Maszewie,
- Komendy Powiatowej Policji w Pleszewie,
- Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pleszewie (Kierownik),
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2 członków),
- Straży Miejskiej (Komendant),
- NZOZ Zdrowie (lekarz pediatra).

W roku 2011 odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, podczas których omawiano i rozwiązywano problemy rodzin dotkniętych przemocą. W wyniku prac Zespołu 1 rodzinie postanowieniem Sądu odebrano dzieci i umieszczono w rodzinie zastępczej, a w drugim przypadku matkę z dziećmi umieszczono w Schronisku dla Ofiar Przemocy. Koszt pobytu w tym Schronisku wyniósł 4.493,00 zł i był realizowany w ramach zasiłków celowych. Ponadto podczas ostatniego spotkania w roku 2011 rozpatrywano możliwość pomocy dla matki z dziećmi przebywającej w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem mieszkania i powrotu dzieci do szkoły na terenie miasta Pleszewa. Plany pomocy podjęte w stosunku do tej rodziny udało się pozytywnie zrealizować.

W roku 2012 odbyły się 2 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. W wyniku działań Zespołu w roku 2012 szkoły przeprowadzały indywidualne rozmowy, pogadanki z pedagogiem szkolnym, organizowały wsparcie dla rodzin dotkniętych przemocą, zajmowały się rozwieszaniem plakatów o tematyce przemocy, agresji, organizowały spotkania z policjantami.

W ramach rozdziału 85205 zostały zakupione plakaty, ulotki dot. przemocy oraz pieczątki. W rozdziale tym nie może być wydatków związanych z wypłatą świadczeń socjalnych, w tym zasiłków celowych, które powinny być klasyfikowane w rozdziale właściwym dla danego rodzaju świadczeń. W ramach planu finansowego zaplanowano wydatki związane z obsługą organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Obsługa zespołu oznacza organizację m.in.:

- posiedzeń zespołu,
- korespondencji (znaczki, koperty),
- materiałów biurowych (papier, toner, ksero).

Na rok 2012 zaplanowano również środki na poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomoc osobom poszkodowanym tj. psycholog, prawnik. Do końca września nie zgłaszano potrzeby skorzystania z takiej formy pomocy. Planuje się jednak jeszcze zakup materiałów biurowych.

6.3. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Obowiązek realizacji tego zadania obejmuje rok 2012. Konieczne było przyjęcie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Pleszew na lata 2012 – 2015” Uchwałą Nr XXI/250/2012 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 27 września 2012 r.

W celu realizacji zadania nakreślonego w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz w ramach opracowanego programu, zakłada się między innymi zatrudnienie asystenta rodziny. W tym celu MGOPS brał udział w konkursie „Asystent rodziny – druga edycja” ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W wyniku konkursu MGOPS otrzymał dotację w kwocie 20.000,00 zł na zatrudnienie asystentów rodziny, z czego 1. na pełen etat i 2. na pół etatu. Przyznaną kwotę Ministerstwo uruchomiło dopiero pod koniec października 2012 r., w związku z czym asystenci zostali zatrudnieni dopiero od miesiąca listopada br.

Asystenturą objęto 17 rodzin z dziećmi. Są to rodziny typowane przez pracowników socjalnych, które mają trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, są w nich bezradne, a niejednokrotnie są to rodziny patologiczne.

Rola asystenta rodziny polega na wspieraniu, uczeniu radzenia sobie z problemami co ma doprowadzić do pozostawiania dzieci w rodzinie biologicznej, a więc zapobiegania powodom umieszczenia w rodzinach zastępczych czy placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Ponadto gmina partycypuje w kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczy czy rodzinnych domach dziecka. W bieżącym roku na dziecko umieszczone po raz pierwszy w rodzinie zastępczej czy placówce opiekuńczo – wychowawczej koszt gminy wynosi 10% ogólnego kosztu utrzymania na 1 dziecko. Od stycznia do września 2012 r. zastało umieszczonych w rodzinie zastępczej 2 dzieci i ich koszt ze strony gminy wyniósł – 466,55 zł, natomiast w placówce opiekuńczo – wychowawczej zostało umieszczone 1 dziecko, za którego koszt wyniósł 625,08 zł.

6.4. Świadczenia rodzinne

Od 1 maja 2004 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie ustala uprawnienia do świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 298, poz. 1769) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2012 r., poz.959).

Zasiłek rodzinny oraz dodatki.

Od 2010 r. do września 2012 r. prawo do zasiłku rodzinnego ma każda rodzina, w której miesięczny dochód na osobę nie przekracza kwoty 504 zł netto oraz 583 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przyznawane są na okres zasiłkowy trwający od 1 listopada do 31 października następnego roku.

Prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,

- opiekunowi faktycznemu dziecka (osobie, która wystąpiła z wnioskiem o przysposobienie dziecka),
- osobie uczącej się (pełnoletniej osobie nie pozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub ustaleniem prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- 21 roku życia w trakcie nauki w szkole niebędącej szkołą wyższą albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – jednorazowo,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – przysługuje osobie korzystającej z udzielonego przez pracodawcę urlopu wychowawczego nie dłużej niż przez okres: 24 m-cy kalendarzowych lub 36 m-cy, jeżeli osoba sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu lub 72 m-cy, jeżeli osoba sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
- samotnego wychowywania dziecka – jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, ponieważ: drugi z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej – na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – na dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności,
- rozpoczęcia roku szkolnego – na dzieci rozpoczynające nowy rok szkolny w szkole niebędącej szkołą wyższą oraz dzieci rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły podstawowej i gimnazjum w przypadku dziecka niepełnosprawnego lub w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 września danego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 30 września, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad następuje do dnia 30 listopada. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 30 listopada, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad następuje do dnia 31 grudnia.

W sprawie ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami od 2004 roku można zaobserwować tendencję spadkową co do ilości osób uprawnionych. Niskie kryterium dochodowe sprawia, iż wiele rodzin nie kwalifikuje się do w/w świadczeń.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia żywego dziecka tzw. „becikowe”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje: matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku, gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Jednorazowa zapomoga przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu.

Od stycznia 2013 roku świadczenie to zgodnie z ustawą z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1255) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia będzie przysługiwać, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1.922,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze.

ZASIŁEK PIELEGNACYJNY przysługuje niezależnie od dochodu:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności powstałym przez ukończeniem 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustalane jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Osobom ubiegającym się o zasiłek pielęgnacyjny po raz pierwszy prawo do zasiłku ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, jeżeli osoba złoży w organie właściwym wniosek o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego w terminie 3 miesięcy od wydania orzeczenia. W przypadku ponownego ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności prawo do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności ustala się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, jeżeli:

- osoba złożyła wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności w terminie miesiąca od utraty ważności poprzedniego orzeczenia oraz
- złożyła wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego lub innych świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od wydania nowego orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego w ZUS lub w KRUS.

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- matce albo ojcu,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 ze zmianami) ciąży obowiązek alimentacyjny,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,

jeżeli nie podejmują oni lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zmianami) składka na ubezpieczenie

społeczne za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne odprowadzana jest przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20 – letniego przez kobietę i 25 – letniego przez mężczyznę, jednak nie dłużej niż przez 20 lat.

Od miesiąca listopada 2011 r. MGOPS w Pleszewie realizuje również Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Na podstawie pierwszego rozporządzenia określającego zasady przyznania w/w świadczenia pomoc tą otrzymały wszystkie osoby, które złożyły wnioski i które posiadały uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego. Od miesiąca stycznia 2012 r. rozporządzenie Rady Ministrów zawęziło krąg osób uprawnionych do tych osób, które sprawują opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem.

Tabela nr 12. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

Wyszczególnienie	Wydatki			Liczba świadczeń		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012
Zasiłki rodzinne	3.366.431	3.099.511	2.160.552	39.485	36.389	25.331
Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	2.127.384	1.817.842	1.300.280	16.478	14.809	10.609
urodzenia	173.000	159.000	108.000	173	159	108
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	731.044	519.740	350.740	1.890	1.349	907
samotnego wychowania dziecka	235.460	221.262	170.340	1.347	1.233	954
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	197.600	200.460	147.840	2.602	2.638	1.941
rozpoczęcia roku szkolnego	220.300	215.100	191.400	2.203	2.151	1.914
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (internat)	18.900	14.310	6.120	210	159	68
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy do szkoły)	152.600	136.050	85.200	3.052	2.721	1.704
wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	398.480	351.920	240.640	4.981	4.399	3.008
Zasiłki pielęgnacyjne	2.112.318	2.201.211	1.704.114	13.806	14.387	11.138
Świadczenia pielęgnacyjne	539.778	777.879	817.286	1.054	1.496	1.590
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	360.000	315.000	216.000	360	315	216

Ubezpieczenia społeczne	113.092	166.559	183.764	864	1.272	1.311
RAZEM	8.619.003	8.378.002	6.381.996	72.047	68.668	60.799

Zródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań.

Powyższa tabela przedstawia wydatki związane z wypłatami świadczeń rodzinnych. Biorąc pod uwagę poszczególne lata zawarte w tabeli możemy zaobserwować spadek kosztów ponoszonych z tego tytułu. Sytuacja ta spowodowana jest tym, że od roku 2004 nie było weryfikacji dochodu na osobę w rodzinie. Ponadto głowa rodziny (mąż) wyjeżdżał za granicę w celu zarobkowym i wówczas rodziny nie kwalifikowały się do dalszego pobierania świadczeń.

W sprawie świadczeń pielęgnacyjnych można zaobserwować tendencję wzrostową w sprawie ustalenia prawa do tego świadczenia. Liczba świadczeń pielęgnacyjnych od 2004 roku do chwili obecnej wzrosła o co najmniej 100%, a jest to spowodowane tym, iż zlikwidowano kryterium dochodowe i rozszerzono krąg osób uprawnionych do tego świadczenia.

Należy jeszcze nadmienić, że od miesiąca listopada 2012 r. nastąpiła zmiana dochodu kwalifikującego do przyznania świadczeń rodzinnych z powodu weryfikacji i wynosi ona 539,00 zł na osobę w rodzinie, a dla rodziny posiadającej dziecko niepełnosprawne – 623,00 zł. W tym momencie nie można określić na ile to pozwoli wydać więcej decyzji przyznających w sprawie świadczeń rodzinnych.

6.5. Fundusz alimentacyjny

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 123, poz. 836 ze zmianami).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na okres świadczeniowy trwający od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna przez okres co najmniej dwóch miesięcy.

Warunki nabycia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- wiek dziecka (do ukończenia 18 roku życia lub gdy uczy się albo studiuje do 25 roku życia, a w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo),
- dochód na osobę w rodzinie nie przekraczający kwoty 725,00 zł,
- potwierdzona zaświadczeniem komornika sądowego bezskuteczność prowadzonej egzekucji lub
- zaświadczenie sądu okręgowego potwierdzające niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej,
- jest pełnoletnia i posiada własne dziecko,
- zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od dnia 1 sierpnia danego roku.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata tych świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada.

Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie dziecko składa rodzic dziecka. Pełnoletnia osoba uprawniona do alimentów składa wniosek osobiście bądź upoważnia pisemnie w obecności urzędnika rodzica, który go wychowuje.

Tabela nr 13. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego

	Wydatki			Liczba wypłaconych świadczeń		
	2010	2011	Do IX 2012	2010	2011	Do IX 2012.
Wypłacone świadczenia z funduszu aliment.	740.520	908.206	765.269	2.608	2.903	2.332

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań.

Od 2008 roku od kiedy MGOPS realizuje ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zauważono ponad 100% tendencję wzrostową.

Od momentu przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wszczęte zostaje postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego. Na początku należy określić względem, których dłużników jesteśmy organem właściwym.

W przypadku, kiedy organem właściwym dłużnika jest Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew:

- wzywamy dłużnika na wywiad alimentacyjny,
- przekazujemy informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń alimentacyjnych,
- po zakończeniu okresu świadczeniowego organ właściwy wierzyciela zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zwrotu wypłaconego świadczenia wydając decyzję administracyjną,
- w przypadku niezastosowania się do w/w decyzji wystawiane jest upomnienie, a następnie tytuł wykonawczy, który przekazany zostaje do właściwego Urzędu Skarbowego. Niestety współpraca z niektórymi Urzędami Skarbowymi nie układa się i tytuły wykonawcze pod różnymi pretekstami są zwracane,
- dłużnicy którzy, przybędą na wywiad alimentacyjny i złożą oświadczenie majątkowe są aktywizowani zawodowo,
- w stosunku do dłużników, którzy nie przybędą na wywiad alimentacyjny i nie złożą oświadczenia majątkowego składane są wnioski o ściganie za przestępstwo nie alimentacji i wnioski o zatrzymanie prawa jazdy. W obecnie zakończonym okresie zasiłkowym na ok. 50 w/w wniosków w 90% odmówiono MGOPS wszczęcia dochodzenia i odmówiono zatrzymania prawa jazdy. Na szkoleniach organizowanych przez MPiPS poruszony został problem niezatrzymywania prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym przez Starostę Pleszewskiego i okazało się, że w innych starostwach powiatowych w województwie wielkopolskim nie ma takiego problemu. W naszej ocenie Starosta Pleszewski nie stosuje się do aktualnie obowiązujących przepisów prawa, a co za tym idzie dłużnicy alimentacyjni czują się bezkarni i nie poczuwają się do obowiązku zwrotu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

7. Dodatkowe zadania realizowane przez MGOPS

7.1. Dom Chleba

Do Domu Chleba kierowane są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Osoby te weryfikowane są przez pracowników socjalnych MGOPS i otrzymują skierowanie z podaniem imienia i nazwiska, adresu oraz ilości osób w rodzinie.

Produkty pozyskiwane są od indywidualnych darczyńców prowadzących działalność gospodarczą, spółdzielni produkcyjnych a także darczyńców prywatnych. Przy wydawaniu produktów żywnościowych zaangażowani są pracownicy Ośrodka.

Liczbę wydanych produktów żywnościowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14. Liczba wydanych produktów żywnościowych

Nazwa produktu żywnościowego	2010	2011	Do IX 2012
Chleb	4.101 szt.	6.416 szt.	4.253 szt.
Bułki	3.947 szt.	3.933 szt.	-
Pieczynko słodkie	751 szt.	3.206 szt.	-

Źródło: Opracowanie własne.

Porównując dane z tabeli najwięcej produktów wydano w roku 2011. W latach 2010 do września 2012 r. z Domu Chleba korzysta około 50 rodzin. W latach 2010 – 2011 dodatkowo w okresie Świąt Bożego Narodzenia przeprowadzona była zbiórka produktów żywnościowych w pleszewskich sklepach i marketach. Zebrane produkty trafiły do rodzin korzystających z Domu Chleba. W 2010 r. z tej formy pomocy skorzystało 65 rodzin, a w roku 2011 – 91 rodzin. W roku 2012 również zaplanowana została przedświąteczna zbiórka żywności. Dane porównawcze można będzie uzyskać dopiero po zebraniu produktów i przekazaniu ich rodzinom.

7.2. Wielkopolski Bank Żywności

W latach 2010 – 2012 doszło do podpisania umowy na przekazywanie gotowych artykułów spożywczych w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej”. Umowy w kolejnych latach zawierała Gmina Pleszew reprezentowana przez Stowarzyszenie „Zdrowie i Życie” ze Związkiem Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności w Poznaniu ul. Ceglana 4 w ramach unijnego programu PEAD.

Pracownicy MGOPS kwalifikują osoby do korzystania z tej formy pomocy. Warunkiem uzyskania pomocy jest:

- nie korzystanie z tej formy pomocy w innej organizacji lub stowarzyszeniu,
- spełnienie warunków ustawy o pomocy społecznej, a konkretnie art. 8 oraz jednego z punktów art. 7.

Poniższa tabela przedstawia ilość wydanych produktów, ich koszt oraz ilość osób korzystających z tych produktów.

Tabela nr 15. Wielkopolski Bank Żywności

	2010	2011	Do IX 2012
Ilość produktów	49.053,92 kg	72.431,80 kg	28.861,20 kg
Kwota	160.076,72 zł	150.129,42 zł	89.300,46 zł
Liczba osób korzystających z produktów	937	938	919

Źródło: Opracowanie własne.

7.3. Projekt „Lepsze jutro”

W roku 2010, 2011 i 2012 Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki z Unii Europejskiej na realizację projektu systemowego na rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji wśród klientów pomocy społecznej z terenu Miasta i Gminy Pleszew. Projekty realizowane były od kwietnia do grudnia 2010 r., kolejna edycja od stycznia 2011 do grudnia 2011 r. oraz od stycznia do grudnia 2012 r. Projekty były i są skierowane do osób w wieku aktywności zawodowej, nie posiadających zatrudnienia i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Głównym celem projektów było i jest zmniejszenie niewydolności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z pomocy społecznej.

W ramach zawartego kontraktu socjalnego /umowy/ zapewniono osobom, biorącym udział w projekcie, bezpłatne warsztaty psychologiczno – doradcze, które pozwoliły uczestnikom określić własny potencjał zawodowy, właściwie się zaprezentować podczas rozmowy kwalifikacyjnej, przygotować dokumenty aplikacyjne, zapoznać się z potrzebami lokalnego rynku pracy (gdzie dokładnie szukać pracy i w jaki sposób). Osoby biorące udział w projekcie miały możliwość skorzystania z indywidualnych porad prawnika. Utworzono trzy grupy samopomocowe mające na celu stworzenie warunków wzajemnej pomocy pomiędzy uczestnikami projektu.

Uczestnicy projektu otrzymali pomoc finansową, która umożliwiła im udział w projekcie (zasiłek celowy – środki własne).

Na realizację projektu „Lepsze jutro” w 2010 r. była wnioskowana kwota 291.992,00 zł, z tego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 261.333,00 zł. Pozostała kwota, tj. 30.659,00 jest kwotą wkładu własnego gminy. Projekt skierowany był do 34 osób, które były osobami w wieku aktywności zawodowej, nie posiadały zatrudnienia i korzystały ze świadczeń pomocy społecznej. Uczestnicy projektu wzięli udział w następujących kursach:

- kurs aktywnego poszukiwania pracy – kurs ukończyły 34 osoby,
- kurs umiejętności społecznych – kurs ukończyły 34 osoby,
- kurs obsługi komputera – kurs ukończyły 34 osoby,
- kurs prawa jazdy kat. „B” – kurs ukończyły 34 osoby (w trakcie egzamin państwowy praktyczny).

Od kwietnia do grudnia 2010 r. na realizację projektu „Lepsze jutro” ogółem wydano kwotę 289.785,48 zł, w tym dofinansowanie z EFS – 259.126,48 zł, środki gminne na wypłatę zasiłków celowych – 30.659,00 zł.

Na realizację projektu „Lepsze jutro” w 2011 r. została przyznana kwota 290.000,00 zł, z tego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego to 259.550,00 zł. Wówczas projekt skierowany był do 30 osób, które jak w latach poprzednich były osobami w wieku aktywności zawodowej, nie posiadającymi zatrudnienia i korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.

Uczestnicy projektu wzięli udział w następujących kursach i warsztatach:

- kurs – Kosmetyczka,
- kurs – Florystyka z elementami sprzedaży,
- kurs – Obsługa kas fiskalnych z obsługą komputera,
- kurs – Mała przedsiębiorczość,
- Warsztaty – Tworzenia Własnego Wizerunku,
- warsztaty z doradca zawodowym.

Projekt realizowano od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r.

W bieżącym roku także realizowany jest projekt „Lepsze jutro”. Na realizację projektu w 2012 r. przeznaczona była kwota 354.600,00 zł, z tego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego to 317.367,00 zł, a wkład własny w tym roku wynosi 37.233,00 zł, który przeznaczony jest na wypłatę zasiłków celowych dla 30 beneficjentów oraz na prace społeczno – użyteczne dla 2 beneficjentów.

Projekt skierowany jest do 30 osób, które jak w latach poprzednich były osobami w wieku aktywności zawodowej, nie posiadającymi zatrudnienia i korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.

Uczestnicy projektu wzięli udział w następujących kursach, szkoleniach i warsztatach:

- Warsztaty – Tworzenia Własnego Wizerunku,
- Warsztaty – Przemocy Domowej,
- Szkolenie – Kosmetyczka,
- szkolenie – Florystyka z Elementami Sprzedaży,
- szkolenie – Opiekun Osób Starszych z Językiem Niemieckim,
- kurs – Komputerowy z Kasą Fiskalną.

Tabela nr 16. Projekt „Lepsze jutro”

	2010	2011	2012
KWOTA PROJEKTU zatwierdzona wnioskiem o dof. przez WUP Poznań	291.992,00 zł	290.000,00 zł	354.600,00 zł
DOFINANSOWANIE Z EFS	261.333,00 zł	259.550,00 zł	317.367,00 zł
WKŁAD WŁASNY	30.659,00 zł	30.450,00 zł	37.233,00 zł
ILOŚĆ OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W PROJEKCIE	34	30	30

Zródło: Opracowanie własne.

7.4. Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)

Stypendia socjalne przeznaczone są dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wynikających z niskich dochodów, nie przekraczających 351,00 zł na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, ciężka i długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm, rodzina niepełna.

Natomiast do przyznania zasiłku socjalnego pod uwagę nie bierze się kryterium dochodowego. W przypadku tegoż zasiłku musi wystąpić trudna sytuacja materialna z powodu udokumentowanego zdarzenia losowego.

Tabela nr 17. Wydatki na stypendia socjalne

	Plan finansowy		Wydatki na stypendia socjalne		Wydatki na zasiłki socjalne		Liczba decyzji przyznających	Liczba decyzji odmownych
	dotacja	środki własne gminy	dotacja	środki własne gminy	dotacja	środki własne gminy		
2010	153.473,00	20.317,00	153.077,00	20.113,00	396,00	204,00	999	128
2011	130.155,00	19.497,00	128.853,00	19.478,00	0	0	405	78
Do IX 2012	58.148,00	15.561,00	0	1.085,00	0	300,00	3	-

Zródło: Opracowanie własne.

W roku 2010 wydano 999 decyzji pozytywnych, w tym 2 decyzje na zasiłki socjalne i 128 decyzji odmownych, w tym 4 wnioski złożone po terminie, które nie zostały rozpatrzone.

W roku 2012 do miesiąca września wydano 2 decyzje pozytywne na stypendia socjalne (decyzje wydane zostały po ponownym rozpatrzeniu sprawy w wyniku odwołania) oraz 1 decyzję przyznającą zasiłek socjalny.

W okresie od 1 września 2012 r. zostało przyjętych 464 wniosków o przyznanie pomocy socjalnej w formie stypendium socjalnego na rok szkolny 2012/2013. Trwa dalsze postępowanie w tej sprawie.

7.5. Zasiłki celowe w związku z powodzią w roku 2010

Plan finansowy na zasiłki celowe w związku z powodzią 2010 r. wynosił 483.376,00 zł, z tego wypłacono 469.032,61 zł, tj. 97,04% planu finansowego.

Zasiłki celowe w związku z powodzią 2010 r. wypłacono rodzinom rolniczym na podstawie protokołów oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz wniosku, który należało złożyć w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w terminie do 30 września 2010 r.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w 2010 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 889) pomocy udziela się rodzinie rolniczej, jeżeli:

- co najmniej jedna osoba w tej rodzinie jest rolnikiem, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, objętym ubezpieczeniem społecznym rolników,
- szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich, budynkach inwentarskich, magazynowo – składowych, szklarniach (...) zostały oszacowane przez komisję, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód,
- szkody spowodowane przez powódź, obsunięcie się ziemi lub huragan w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich wynoszą średnio powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji w gospodarstwie rolnym.

Po rozpatrzeniu złożonych przez rolników wniosków wydano:

- 204 decyzje pozytywne,
- 16 decyzji odmownych,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie z powodu zgonu wnioskodawcy.

7.6. Zasiłki celowe w związku z przymrozkami w roku 2011

Plan finansowy na zasiłki celowe w związku z wystąpieniem w 2011 r. przymrozków wiosennych wynosił 37.500,00 zł, z tego wypłacono 35.668,45 zł, tj. 95,12% planu finansowego.

Zasiłki celowe w związku z wystąpieniem w 2011 r. przymrozków wiosennych wypłacono rodzinom rolniczym na podstawie protokołów oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej oraz wniosku, który należało złożyć w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w terminie do 30 września 2011 r.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody

spowodowane wystąpieniem w 2011 r. huraganu, deszczu nawalnego lub przymrozków wiosennych (Dz. U. z 2011 r. Nr 167, poz. 996) pomocy udziela się rodzinie rolniczej, jeżeli:

- co najmniej jedna osoba w tej rodzinie jest rolnikiem, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, objętym ubezpieczeniem społecznym rolników,
- szkody spowodowane przez przymrozki wiosenne w drzewach lub krzewach owocowych zostały oszacowane przez komisję, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód,
- szkody spowodowane przez huragan lub deszcz nawalny w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich lub przymrozki wiosenne w drzewach lub krzewach owocowych wynoszą średnio powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji w gospodarstwie rolnym.

Po rozpatrzeniu złożonych przez rolników wniosków wydano:

- 12 decyzji pozytywnych,
- 1 decyzję odmowną.

8. Perspektywy rozwoju działalności, prognozy na przyszłość

Szybko zmieniająca się rzeczywistość, postęp techniczny i permanentne zmiany przepisów prawa sprawiają, że współczesny pracownik nieustannie musi podnosić swoje kwalifikacje. Wiedza, którą posiadają pracownicy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej szybko się dezaktualizuje, umiejętności raz zdobyte okazują się niewystarczające.

Pracownicy wychodząc na przeciw wyzwaniu ustawicznego kształcenia systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje i poszerzają swoją wiedzę uczestnicząc w kursach i szkoleniach. W związku z ograniczeniami budżetowymi pracownicy nie mogą uczestniczyć w szkoleniach, z taką częstotliwością jaką by sobie tego życzyli. W związku z tym, pracownicy Ośrodka korzystają także z możliwości uczestnictwa w bezpłatnych kursach w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Dwóch pracowników kontynuuje kształcenie na poziomie wyższym II stopnia, jeden z pracowników studiuje na II roku studiów I stopnia. Jeden z pracowników w listopadzie 2012 r. rozpoczął studia podyplomowe w ramach projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poznaniu.

W związku z przybywaniem nowych zadań realizowanych zgodnie z ustawami powyższa kadra jest niewystarczająca. Na dzień dzisiejszy brakuje pracownika, który by zajmował się wyłącznie zadaniem z zakresu usług opiekuńczych, specjalistycznych i usług opiekuńczych specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi tj. przyznawaniem, koordynowaniem i rozliczaniem z godzin wykonanych usług przez kontrahenta. Obecnie to zadanie mają dołożone pracownicy socjalni z rejonów.

Ponadto obecni pracownicy są przeciążeni dodatkowymi obowiązkami związanymi z nowymi zadaniami dotyczącymi ustawy o przemocy w rodzinie (grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Brakuje również etatu na zatrudnienie Asystenta Rodziny, który od roku 2014 będzie musiał być zatrudniony obowiązkowo.

Budynek, w którym mieści się MGOPS jest budynkiem, który w obecnej chwili nie spełnia standardów dla Ośrodka Pomocy Społecznej. Nie jest przystosowany w pełni do przyjmowania osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Podjazd ułatwiający dostęp tym ludziom do Ośrodka umożliwia wjazd tylko na parter, gdzie pracownicy socjalni z rejonów nie posiadają swoich biur. Sytuacja ta wiąże się z koniecznością rozmowy klienta z pracownikiem na wąskim korytarzu Ośrodka, co stwarza niekomfortowe warunki dla osoby przychodzącej po pomoc.

Kolejnym problemem jest wielkość budynku. Pracownicy MGOPS nie mieszczą się w jednym budynku, czego powodem jest zbyt mała ilość pomieszczeń biurowych. W związku z tym Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Biuro Projektu musiały zostać przeniesione w inne miejsce tj. na ul. Ogrodową 13. Przyczyniło się to do zwiększenia wydatków Ośrodka o koszty utrzymania tamtych biur. Ponadto brak jest pomieszczenia, w którym można by było realizować spotkania z pracownikami Ośrodka. Idealnym rozwiązaniem w przyszłości byłaby możliwość rozbudowy budynku lub przeniesienie Ośrodka w większe pomieszczenia.

Na uwagę zasługuje także ilość i jakość sprzętu komputerowego, z którego korzystają pracownicy Ośrodka. Sprzęt oddany im do dyspozycji jest częściowo wyeksploatowany co utrudnia pracę pracownikom socjalnym (zawiesza się, wygasa). Ilość komputerów jest również niewystarczająca. W biurach są po 1 lub 2 komputery, a pracowników w biurze – po 2 lub 3. Rozwiązaniem, które usprawniłoby pracę Ośrodka byłoby zakupienie większej ilości sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem.

Ważnym elementem w zakresie pomocy społecznej, na który należy zwrócić uwagę w perspektywie przyszłości to ciągle rozwijający się III sektor gospodarki – organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką pomocy społecznej, a także rozszerzający swój zasięg wolontariat.

III. Finanse MGOPS

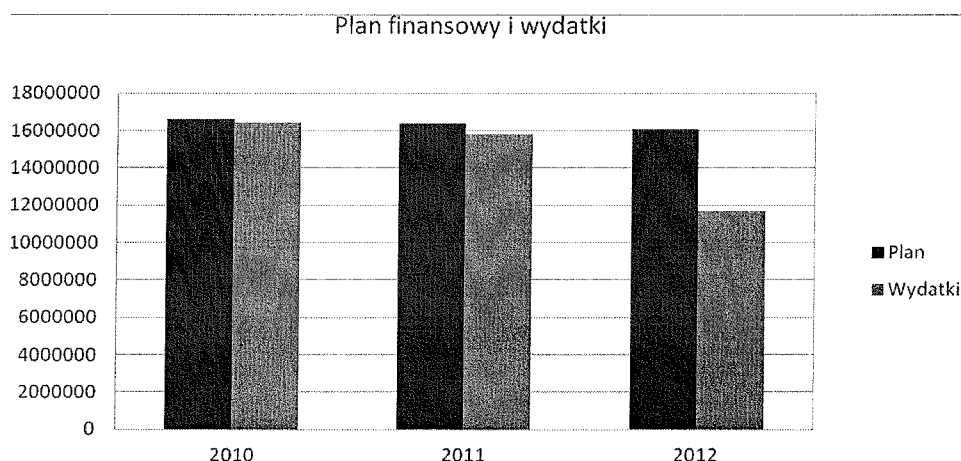
1. Budżet MGOPS w latach 2010 – 2012

W roku 2010 plan finansowy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosił – 16.588.205 zł, natomiast wydatki – 16.415.055,04 zł.

Plan finansowy w 2011 roku – 16.388.051 zł, wydatki – 15.808.864,89 zł.

Na dzień 30 września 2012 r. plan finansowy wynosił – 16.048.522,00 zł, wydatki – 11.701.266,10 zł.

Wykres Nr 1. Plan finansowy i wydatki w latach 2010 – 2012

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 18. Budżet MGOPS w podziale na środki finansowania w latach 2010 – 2012

Dotacje celowe na zadania zlecone						
	PLAN 2010	WYDATKI	PLAN 2011	WYDATKI	PLAN 2012	WYDATKI
Świadczenia rodzinne	9.689.900,00	9.639.023,45	9.980.449,00	9.580.843,56	9.511.753,00	7.336.069,72
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od podopiecznych	18.631,00	17.144,19	23.609,00	22.627,86	27.000,00	20.025,76
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	-	-	1.055,00	1.054,29	1.827,00	1.826,24
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	76.685,00	76.278,22	80.554,00	70.124,80	116.808,00	78.792,00
Usuwanie kłesk żywiołowych	-	-	37.500,00	35.668,45	2.000,00	2.000,00
Pomoc dla rodzin rolniczych poszkodowanych w wyniku powodzi	483.376,00	469.032,61	-	-	-	-
Świadczenia społeczne – dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	27.000,00	25.600,00	123.200,00	81.200,00
RAZEM	10.268.592,00	10.201.478,47	10.150.167,00	9.735.918,96	9.782.588,00	7.519.913,72
Dotacje celowe na zadania własne						
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	108.831,00	101.693,35	102.400,00	81.336,37	102.400,00	67.570,77
Zasiłki okresowe	130.524,00	130.481,93	98.771,00	85.747,02	81.415,00	58.146,09
Zasiłki stałe	1.217.138,00	1.200.352,39	976.000,00	951.977,22	976.000,00	684.137,07
Obsługa	249.071,00	249.071,00	280.442,00	280.442,00	246.963,00	176.865,27
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	493.470,00	493.470,00	419.838,00	419.838,00	406.820,00	282.593,79
Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia i zasiłki)	153.473,00	153.473,00	130.155,00	128.853,00	58.148,00	0
RAZEM	2.352.507,00	2.328.541,67	2.007.606,00	1.948.193,61	1.871.746,00	1.269.312,99
Środki gminne						

Placówki opiekuńczo - wychowawcze	-	-	-	-	1.962,00	625,08
Dom Pomocy Społecznej	368.472,00	358.760,84	384.200,00	369.654,27	460.993,00	295.501,09
Rodziny zastępcze	-	-	-	-	665,00	466,55
Przeciwdziałani a przemocy w rodzinie	5.000,00	0	10.000,00	6.691,84	15.000,00	146,34
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	-	-	25.600,00	20.379,89	5.144,00	5.128,88
Zasiłki celowe	279.341,00	261.561,79	216.970,00	213.461,01	203.571,00	127.305,46
Dodatki mieszkaniowe	1.475.000,00	1.474.345,02	1.570.000,00	1.558.099,78	1.600.000,00	1.144.292,99
Zasiłki stałe			244.000,00	238.138,97	232.548,00	165.653,39
Obsługa	1.287.284,00	1.258.769,19	1.270.011,00	1.233.747,04	1.060.222,00	759.289,63
Usługi opiekuńcze	-	-	-	-	226.290,00	181.528,30
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	239.700,00	221.495,58	200.000,00	181.142,33	217.632,00	109.699,21
Zasiłki celowe w ramach programu POKL, prace społeczno - użyteczne	30.659,00	30.659,00	30.450,00	28.275,00	37.233,00	18.087,00
Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia i zasiłki)	20.317,00	20.317,00	19.497,00	19.478,00	15.561,00	1.384,80
RAZEM	3.705.773,00	3.625.908,42	3.970.728,00	3.869.068,13	4.076.821,00	2.809.108,72
Dotacje unijne						
Projekt unijny „Lepsze jutro”	261.333,00	259.126,48	259.550,00	255.684,19	317.367,00	102.930,67
RAZEM	261.333,00	259.126,48	259.550,00	255.684,19	317.367,00	102.930,67
RAZEM – MGOPS						
RAZEM	16.588.205,00	16.415.055,04	16.388.051,00	15.808.864,89	16.048.522,00	11.701.266,10

Zródło: Opracowanie własne.

2. Budżet MGOPS w podziale na poszczególne zadania

Rozdz. 85201 – Placówki opiekuńczo – wychowawcze – wykonano – 31,86%.

W ramach tego rozdziału plan wynosił 1.962 zł, wykonanie – 625,08 zł. Zgodnie z postanowieniem Sądu w miesiącu lipcu 2012 r. umieszczono 1 dziecko w Pogotowiu

Opiekuńczym, a od miesiąca września przeniesiono je do Domu Dziecka. Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Miasto i Gmina Pleszew zobligowana jest w pierwszym roku przebywania dziecka w placówce do pokrycia 10% kosztów utrzymania, w drugim roku do 30%, w kolejnych latach do 50%. Realizację tego zadania rozpoczęto w 2012 roku, w związku z umieszczaniem dzieci w placówkach.

Rozdz. 85202 – Domy pomocy społecznej.

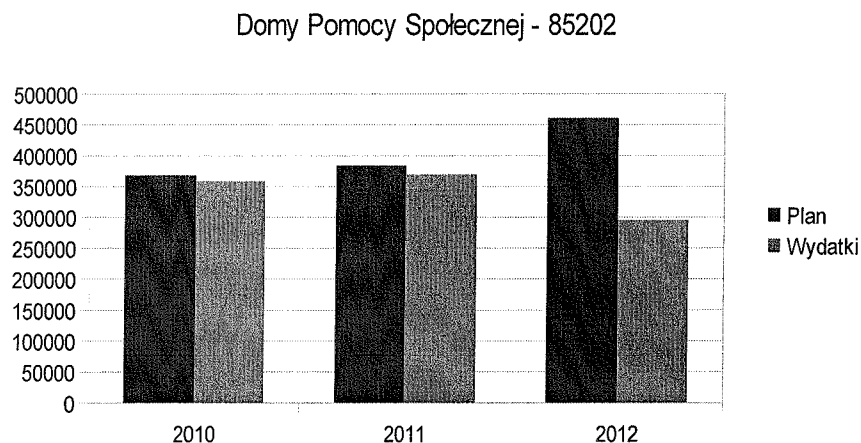
W 2010 roku w ramach tego rozdziału opłacono koszty związane z opłatami za pobyt 15 mieszkańców, przebywających w domach pomocy społecznej. Przy planie 368.472 zł. wydano 358.760,84 zł, co daje 97,36% wykonania planu.

W ramach tego rozdziału opłacając koszty związane z pobytem 19 mieszkańców, przebywających w Domu Pomocy Społecznej (16 osób w Pleszewie, 1 osoba w Zakrzewie, 1 osoba w Rogowie i 1 w Ostrowie Wlkp.) w 2011 roku przy planie 384.200 zł. wydano 369.654,27 zł, co daje 96,21% wykonania planu. Środki pochodzą z budżetu Miasta i Gminy Pleszew.

W ramach tego rozdziału w 2012 roku wykonano 64,10%. Opłacono koszty związane z pobytem mieszkańców, przebywających w Domu Pomocy Społecznej (15 osób w Pleszewie, 1 osoba w Zakrzewie, 1 osoba w Fabianowie i 1 w Ostrowie Wlkp.). Środki pochodzą z budżetu Miasta i Gminy Pleszew. Przy planie 460.993 zł wydano 295.501,09 zł. Liczba udzielonych świadczeń wyniosła 145, liczba wydanych skierowań do umieszczenia w DPS – 3 oraz zaplanowane do umieszczenia osoby – 3.

Jak wynika z poniższego wykresu realizacja tego zadania ma tendencję wzrostową, wiąże się to z umieszczaniem nowych osób oraz ze wzrostem kosztów utrzymania.

Wykres Nr 2 . Wydatki na Domy Pomocy Społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85204 – Rodziny zastępcze.

W ramach tego rozdziału plan w 2012 roku wynosił 665,00 zł, wykonanie – 466,55 zł, co daje 70,16%.

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z postanowieniem Sądu i decyzją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Miasto i Gmina Pleszew zobligowana jest do pokrycia kosztów utrzymania dwójki dzieci

umieszczonych w rodzinach zastępczych. Realizację tego zadania MGOPS rozpoczął w 2012 roku.

Rozdz. 85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W 2010 roku przy planie 5.000 zł, wykonano – 0%.

W ramach tego rozdziału w 2011 roku plan wynosi 10.000 zł, wykonanie – 6.691,84 zł, czyli 66,92%. Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 62/VI/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew z dnia 28 czerwca 2011 r., na podstawie podpisanych porozumień pomiędzy Burmistrzem a instytucjami, które wytypowały swoich przedstawicieli do uczestnictwa w Zespole. W ramach tego zadania zakupiono komputer, drukarkę i termosy na potrzeby Zespołu Interdyscyplinarnego oraz wykonano plakaty i ulotki informacyjne „Przemocy mówimy NIE”.

W 2012 roku w ramach tego zadania plan w wynosi 15.000 zł, wykonanie – 146,34 zł, co daje 0,98% planu. Wydatki związane były z zakupem pieczętka oraz ulotek i druków dotyczących przemocy. W ramach rozdziału 85205 planuje się jeszcze dokonanie zakupu artykułów biurowych.

Wykres Nr 3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85212 – Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Ogółem na świadczenia rodzinne, zaliczkę alimentacyjną, fundusz alimentacyjny wraz z ubezpieczeniem społecznym oraz kosztami obsługi do końca 2010 roku, przy planie 9.689.900 zł, wydano kwotę 9.639.023,45 zł, tj. 99,47% planu. Na świadczenia rodzinne, zaliczkę i fundusz alimentacyjny oraz ubezpieczenie społeczne od podopiecznych przy planie 9.407.495 zł, wydano kwotę 9.359.523,03 zł, tj. 99,49%.

Zgodnie z ustawą, koszty obsługi świadczeń rodzinnych nie mogą przekroczyć 3% od otrzymanej dotacji na świadczenia oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, tj. kwoty 282.405 zł.

W ramach planu dotyczącego kosztów obsługi sekcji świadczeń rodzinnych wydano 279.500,42 zł, w tym na:

- zakup artykułów biurowych, druków, akcesoriów komputerowych, opał, środków czystości, pieczętek, tonerów,

- zakup usług, w tym na opiekę autorską, wywóz nieczystości, opłaty pocztowe,
- konserwację sprzętu biurowego,
- zakup energii elektrycznej i wody,
- szkolenia pracowników,
- zakup usług telefonicznych,
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników obsługujących sekcję,
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W sekcji świadczeń rodzinnych oraz w sekcji funduszu alimentacyjnego pracuje łącznie 6 osób.

Na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wraz z ubezpieczeniem społecznym opłacanym za podopiecznych oraz kosztami obsługi, do końca grudnia 2011 roku, przy planie 9.980.449 zł, wydano kwotę 9.580.843,56 zł, tj. 96,00% planu. Na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny oraz ubezpieczenie społeczne od podopiecznych przy planie 9.681.036 zł. wydano kwotę 9.286.208,32 zł, tj. 95,92 %.

W ramach planu dotyczącego kosztów obsługi sekcji świadczeń rodzinnych wydano 294.635,24 zł z kwoty 299.413 zł, w tym na:

- zakup artykułów biurowych, druków, prenumerat i publikacji, akcesoriów komputerowych, opału, środków czystości, pieczętek, tonerów,
- zakup usług m.in. na opiekę autorską, wywóz nieczystości, opłaty pocztowe, abonament RTV, obsługę prawną,
- konserwację sprzętu biurowego,
- zakup energii elektrycznej i wody,
- szkolenia pracowników,
- zakup usług zdrowotnych,
- zakup usług telekomunikacyjnych,
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników obsługujących sekcję,
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.
- W ramach kosztów obsługi dokonano również zakupów inwestycyjnych w postaci serwera wraz z oprogramowaniem, przy planie 15.000 zł, wykonano – 15.000 zł.

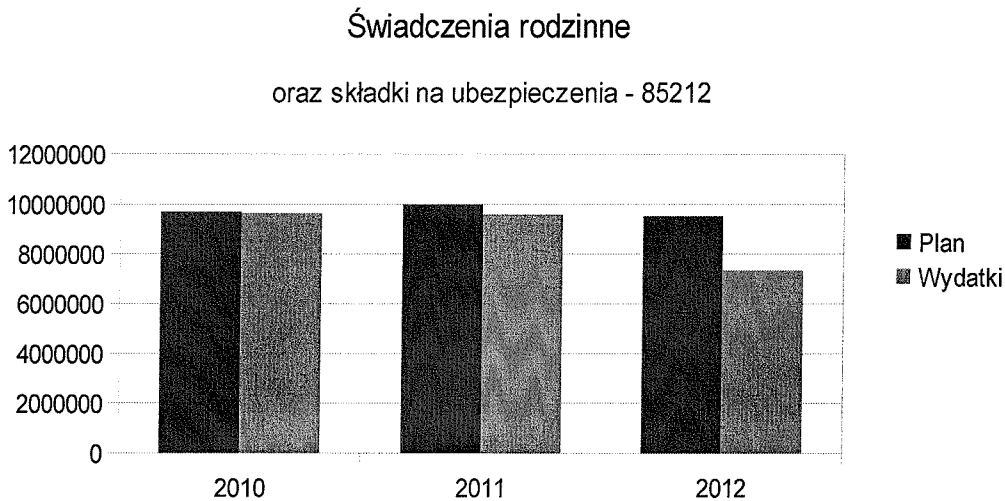
W sekcji świadczeń rodzinnych oraz w sekcji funduszu alimentacyjnego zatrudnionych było łącznie 5 osób.

Ogółem na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wraz z ubezpieczeniem społecznym opłacanym za podopiecznych oraz kosztami obsługi, do końca września 2012 roku, przy planie 9.511.753 zł, wydano kwotę 7.336.069,72 zł, czyli 77,13%. Na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny oraz ubezpieczenie społeczne od podopiecznych przy planie 9.226.400 zł, wydano kwotę 7.147.264,79 zł, tj. 77,47%.

W ramach planu dotyczącego kosztów obsługi sekcji świadczeń rodzinnych wynoszącego 285.353 zł, wydano 188.804,93 zł, w tym na:

- zakup artykułów biurowych, druków, prenumerat i publikacji, akcesoriów komputerowych, opału, środków czystości, pieczętek, tonerów,
- zakup usług m.in. na opiekę autorską, wywóz nieczystości, opłaty pocztowe, abonament RTV, obsługę prawną, usługę dystrybucji,
- konserwację sprzętu biurowego,
- zakup energii elektrycznej i wody,
- szkolenia pracowników,
- zakup usług telekomunikacyjnych,
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników obsługujących sekcję.

W sekcji świadczeń rodzinnych oraz w sekcji funduszu alimentacyjnego pracuje łącznie 6 osób, w tym jedna osoba na podstawie umowy o pracę zawartą na czas zastępstwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne.

W rozdziale tym znajdują się składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne. Wykonanie planu w 2010 roku wyniosło 118.837,54 zł, tj. 93,23% w stosunku do planu (127.462 zł), w tym dotyczy:

- ubezpieczeń zdrowotnych dla podopiecznych w ramach zadań zleconych – plan wynosił 18.631 zł, wydano 17.144,19 zł, liczba świadczeń – 370,
- ubezpieczeń zdrowotnych dla podopiecznych w ramach zadań własnych – plan wynosił 108.831 zł, wydano 101.693,35 zł, liczba świadczeń – 2.976.

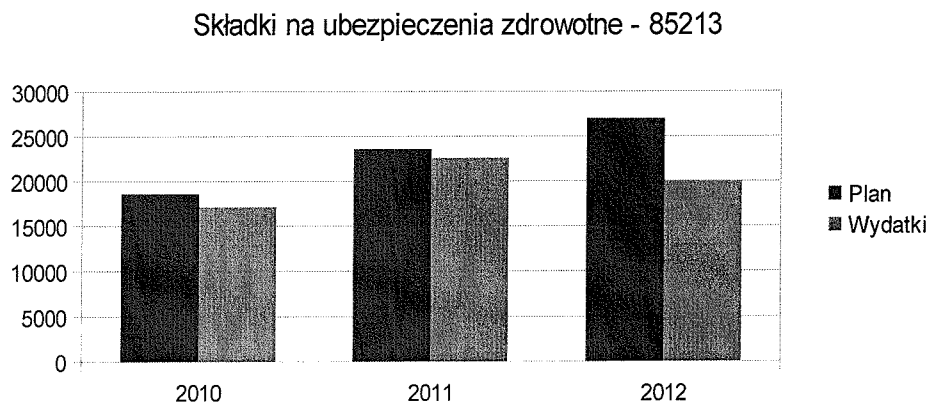
Wykonanie planu w 2011 roku wyniosło 124.344,12 zł, tj. 82,02% przy planie. 151.609 zł., w tym:

- ubezpieczenia zdrowotne opłacane za podopiecznych w ramach zadań zleconych – plan wynosił 23.609 zł, wydano 22.627,86 zł, liczba świadczeń – 497,
- ubezpieczenia zdrowotne opłacane za podopiecznych w ramach zadań własnych – plan wynosił 128.000 zł, wydano 101.716,26 zł, liczba świadczeń – 2.986, w tym: ubezpieczenia zdrowotne za podopiecznych w ramach zadań własnych – dotacja, plan wynosił 102.400 zł, wydano 81.336,37 zł oraz ubezpieczenia zdrowotne w ramach zadań własnych – środki gminne, plan wynosił 25.600 zł, wydano kwotę 20.379,89 zł.

Wykonanie planu w III kwartale 2012 roku wyniosło 92.725,41 zł przy planie 134.544 zł, czyli 68,92 %, w tym:

- ubezpieczenia zdrowotne opłacane za podopiecznych w ramach zadań zleconych – plan wynosił 27.000 zł, wydano 20.025,76 zł, liczba świadczeń – 436,
- ubezpieczenia zdrowotne opłacane za podopiecznych w ramach zadań własnych – plan wynosił 107.544 zł, wydano 72.699,65 zł, liczba świadczeń – 2.144, w tym: ubezpieczenia zdrowotne za podopiecznych w ramach zadań własnych – dotacja, plan wynosił 102.400 zł, wydano 67.570,77 zł oraz ubezpieczenia zdrowotne w ramach zadań własnych – środki gminne, plan wynosił 5.144 zł, wydano kwotę 5.128,88 zł.

Wykres Nr 5. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

W ramach tego rozdziału w 2010 roku plan wynosił 409.865 zł i wydatkowano kwotę 392.043,72 zł na następujące zasiłki:

- zasiłki celowe (plan 279.341 zł, został wykonany w kwocie 261.561,79 zł, tj. 93,64%, liczba świadczeń – 1.214),
- zasiłki okresowe (plan 130.524 zł, został wykonany w kwocie 130.481,93 zł, tj. 99,97%, liczba świadczeń – 500).

W 2011 roku plan wynosił 315.741 zł i wydatkowano kwotę 299.208,03 zł na zasiłki celowe i zasiłki okresowe.

- zasiłki celowe – plan 216.970 zł, został wykonany w kwocie 213.461,01 zł, tj. 98,38% wykonania planu, w tym: pokrycie kosztów leków, leczenia, rehabilitacji – 34.083,01 zł, zakup opału – 55.400,00 zł, zakup żywności – 75.300,00 zł, na odzież, obuwie, środki czystości i inne potrzeby – 8.467,00 zł, wydatki mieszkaniowe – 6.820,00 zł, pokrycie kosztów posiłku osoby bezdomnej – 28.698,00 zł, koszty schronienia ofiar przemocy – 4.493,00 zł, zdarzenia losowe – 200 zł,
- zasiłki okresowe – plan 98.771 zł, został wykonany w kwocie 85.747,02 zł, tj. 86,81% wykonania planu, liczba świadczeń – 348.

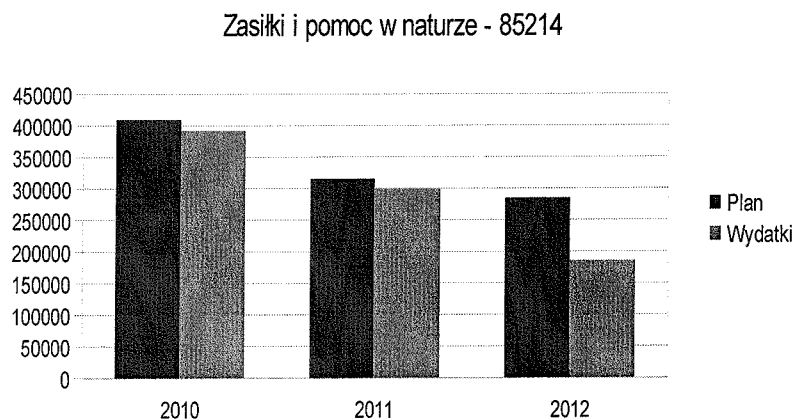
Najczęstszą przyczyną przyznawania zasiłków okresowych jest bezrobocie. Średni zasiłek okresowy wynosił 246,40 zł.

W ramach tego rozdziału plan w 2012 roku wynosił 284.986 zł i wydatkowano kwotę 185.451,55 zł na zasiłki celowe i zasiłki okresowe:

- zasiłki celowe – plan 203.571 zł, został wykonany w kwocie 127.305,46 zł, tj. 62,54% wykonania planu, w tym: pokrycie kosztów leków, leczenia, rehabilitacji – 23.277,36 zł, zakup opału – 17.060,00 zł, zakup żywności – 43.810,00 zł, na odzież, obuwie, środki czystości i inne potrzeby – 7.806,00 zł, wydatki mieszkaniowe – 7.169,00 zł, pokrycie kosztów posiłku osoby bezdomnej – 25.966,00 zł, koszty schronienia ofiar przemocy – 617,10 zł, zdarzenia losowe – 0 zł, obozy, półkolonie – 1.600,00 zł, Wysokość średniego zasiłku w III kwartale 2012 roku wynosiła 145,43 zł.
- zasiłki okresowe – plan 81.415 zł, został wykonany w kwocie 58.146,09 zł, tj. 71,42% wykonania planu, liczba świadczeń – 253.

Najczęstszą przyczyną przyznawania zasiłków okresowych jest bezrobocie. Średni zasiłek okresowy wynosił 229,83 zł.

Wykres Nr 6. Zasiłki i pomoc w naturze

Źródło: Opracowanie własne.

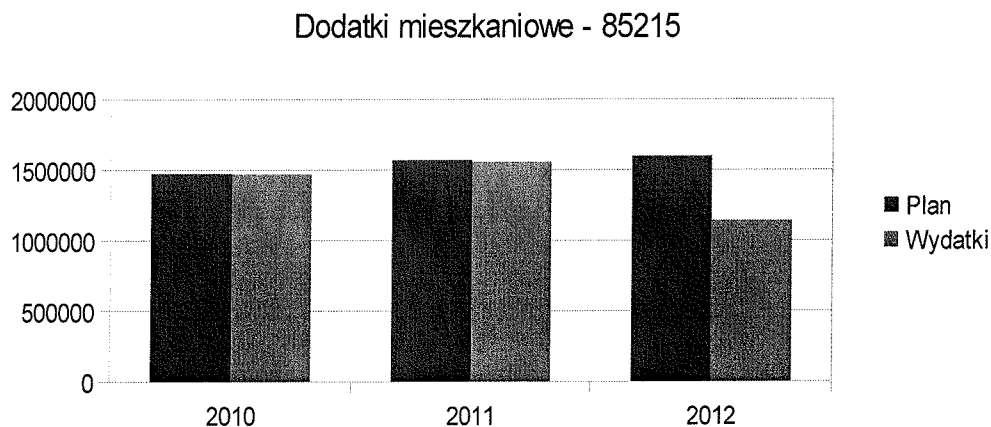
Rozdz. 85215 – Dodatki mieszkaniowe.

Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2010 roku wyniosła 1.474.345,02 zł przy planie 1.475.000 zł., liczba świadczeń – 1.345.

Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2011 roku wyniosła 1.558.099,78 zł przy planie 1.570.000,00 zł, wykonano – 99,24% planu, wydano decyzji – 1.371.

Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w III kwartale 2012 roku stanowiła 71,52% planu i wyniosła 1.144.292,99 zł przy planie 1.600.000,00 zł, liczba wydanych decyzji – 986. Sekcją dodatków mieszkaniowych obsługuje 3 pracowników.

Wykres Nr 7. Dodatki mieszkaniowe

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85216 – Zasiłki stałe.

W ramach tego rozdziału na zasiłki stałe w 2010 roku plan wynosił 1.217.138 zł i w ramach niego wydatkowano kwotę 1.200.352,39 zł. Z zasiłków stałych skorzystało 313 osób, którym wypłacono 3.272 świadczeń.

W ramach zadania na zasiłki stałe w 2011 roku plan wynosił 1.220.000 zł i w ramach niego wydatkowano kwotę 1.190.116,19 zł, co dało 97,55% oraz wypłacono 3.234 świadczeń, z tego:

- zasiłki stałe w ramach zadań własnych – dotacja, plan 976.000 zł – wydatkowano kwotę – 951.977,22 zł,
- zasiłki stałe w ramach zadań własnych – środki gminne, plan 244.000 zł – wydano kwotę – 238.138,97 zł.

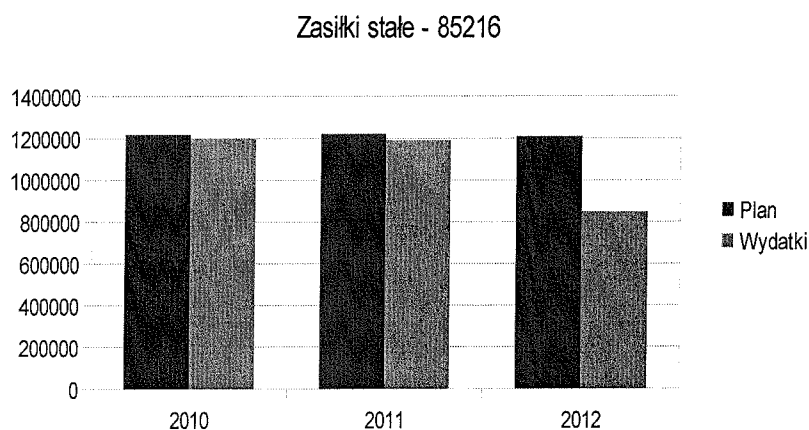
W 2011r. zasiłki stałe finansowane były z dwóch źródeł: w proporcji 80% budżet państwa i 20% środki gminy. Z zasiłków stałych skorzystało 310 osób, a średni zasiłek wynosił 368,00 zł.

W ramach rozdziału na zasiłki stałe plan w 2012 roku wynosi 1.208.548 zł i wydatkowano kwotę 849.790,46 zł oraz wypłacono 2.317 świadczeń, z tego:

- zasiłki stałe w ramach zadań własnych – dotacja, plan 976.000 zł – wydatkowano kwotę – 684.137,07 zł,
- zasiłki stałe w ramach zadań własnych – środki gminne, plan 232.548 zł – wydano kwotę – 165.653,39 zł.

W 2012r. zasiłki stałe finansowane są z dwóch źródeł. Z zasiłków stałych skorzystało 292 osoby, a średni zasiłek wynosił 366,76 zł.

Wykres Nr 8. Zasiłki stałe

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85219 – Ośrodki pomocy społecznej.

Plan wydatków na 2010 rok w tym rozdziale wynosił 1.536.355 zł, a realizacja – 1.507.840,19 zł. Źródłem finansowania planu wydatków były: dotacja 249.071 zł oraz środki własne gminy – 1.287.284 zł. W ramach środków własnych wydatkowano kwotę 249.071 zł, natomiast w ramach środków gminnych – 1.258.769,19 zł.

Większość wydatków związanych było z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników MGOPS. Na pozostałe wydatki rzeczowe złożyły się:

- zakup materiałów i wyposażenia (artykułów papierniczych, druków, zakup prasy i książek specjalistycznych, a także opału, środków czystości),
- zakup energii elektrycznej oraz wody,
- konserwacje urządzeń biurowych, usługi malarskie,
- zakup usług (opłaty i prowizje bankowe, opłaty pocztowe, wywóz śmieci, dzierżawa zbiornika bezodpływowego, usługi kominiarskie, czynsz najmu, akcja zima, obsługa BHP, opieka autorska systemów komputerowych oraz badania lekarskie pracowników),
- wydatki na usługi telekomunikacyjne,
- udział w kursach i szkoleniach,
- ryczałty samochodowe, delegacje pracowników, dojazdy opiekunek do podopiecznych,
- ubezpieczenia majątkowe,
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

W ramach tego rozdziału finansowane były wynagrodzenia:

- opiekunek środowiskowych – 12 osób,
- pracowników socjalnych – 15 osób,
- pracowników gospodarczych – 3 osoby
- pozostałych pracowników administracyjnych – 13 osób.

Plan wydatków w 2011 roku w tym rozdziale wynosił 1.551.508 zł, a realizacja – 1.515.243,33 zł, co daje 97,66%. Źródłem finansowania planu wydatków w zakresie zadań własnych są: dotacja – 280.442 zł oraz środki własne gminy – 1.270.011 zł. W ramach tego rozdziału, wypłacono wynagrodzenie z tytułu sprawowania opieki, na które została przyznana dotacja celowa na zadania zlecone w wysokości: 1.055 zł, wykonanie – 1.054,29 zł, czyli 99,93% planu, z tego:

- wypłata świadczenia – 1.038,71 zł,
- koszty obsługi – 15,58 zł.

Większość wydatków w rozdziale 85219 związanych było z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników MGOPS. W listopadzie 2011 r. wypłacono odprawy dla opiekunek w związku ze zwolnieniami grupowymi. Na pozostałe wydatki rzeczowe złożyły się:

- zakup materiałów i wyposażenia (artykułów papierniczych, tonerów, druków, zakup prasy i książek specjalistycznych, a także opału, środków czystości),
- zakup energii elektrycznej oraz wody,
- konserwacja urządzeń biurowych,
- zakup usług (opłaty pocztowe, wywóz śmieci, dzierżawa zbiornika bezodpływowego, za usługi kominiarskie, akcja zima, za opiekę autorską systemów komputerowych, abonament RTV, obsługa prawna),
- badania lekarskie pracowników,
- wydatki na usługi telekomunikacyjne oraz Internet,
- udział w konferencjach, kursach i szkoleniach;
- ryczałty samochodowe, delegacje pracowników, dojazdy opiekunek do podopiecznych,
- ubezpieczenia majątkowe,
- podatek od nieruchomości,
- koszty postępowania sądowego,
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
- czynsz i opłaty związane z energią elektryczną i ciepłą oraz woda i kanalizacja za wynajmowane pomieszczenia przy ul. Ogrodowej.

W ramach tego rozdziału finansowane były wynagrodzenia i pochodne:

- opiekunek środowiskowych – 15 osób,
- pracowników socjalnych – 13 osób,
- pracowników gospodarczych – 3 osoby,
- pozostałych pracowników administracyjnych – 15 osób.

W IV kwartale 2011 roku nie dokonano żadnych wydatków w ramach paragrafu 4140 – środki zaplanowano na obowiązkowe wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych. Z informacji otrzymanych z działu kadr, w IV kwartale nie zachodził obowiązek dokonywania wpłat, ponieważ wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych został zachowany.

Plan wydatków w tym rozdziale wynosił 1.309.012 zł, a realizacja w III kwartale 2012 roku – 937.981,14 zł, co stanowi 71,66%. Źródłem finansowania planu wydatków w zakresie zadań własnych są: dotacja – 246.963 zł oraz środki własne gminy – 1.060.222 zł. W ramach tego rozdziału, wypłacane jest wynagrodzenie z tytułu sprawowania opieki, na które została przyznana dotacja celowa na zadania zlecone w wysokości: 1.827 zł, wykonanie – 1.826,24 zł, czyli 99,96% planu.

Większość wydatków w rozdziale 85219 związanych było z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników MGOPS. Na pozostałe wydatki rzeczowe złożyły się:

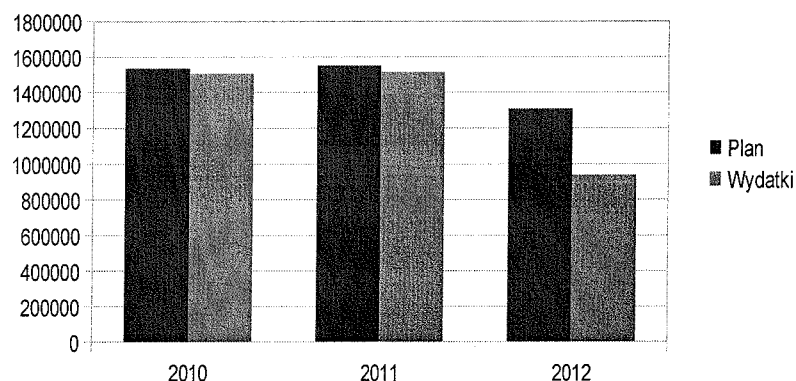
- zakup materiałów i wyposażenia (artykułów papierniczych, tonerów, druków, zakup prasy i książek specjalistycznych, a także opału, środków czystości),
- zakup energii elektrycznej oraz wody,
- konserwacja urządzeń biurowych,
- zakup usług (opłaty pocztowe, wywóz śmieci, dzierżawa zbiornika bezodpływowego, za usługi kominiarskie, akcja zima, za opiekę autorską systemów komputerowych, abonament RTV, obsługa prawna, usługa dystrybucji energii),
- badania lekarskie pracowników,
- wydatki na usługi telekomunikacyjne oraz Internet,
- udział w konferencjach, kursach i szkoleniach,
- ryczałty samochodowe, delegacje pracowników,
- ubezpieczenia majątkowe,
- podatek od nieruchomości,
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
- czynsz i opłaty związane z energią elektryczną i ciepłą, oraz woda i kanalizacja za wynajmowane pomieszczenia przy ul. Ogrodowej.

W ramach tego rozdziału finansowane były wynagrodzenia i pochodne:

- pracowników socjalnych – 13 osób,
- pracowników gospodarczych – 3 osoby,
- pozostałych pracowników administracyjnych – 18 osób, w tym 1 osoba przebywa na urlopie wychowawczym, 1 zatrudniona w ramach umowy na zastępstwo.

Wykres Nr 9. Ośrodki pomocy społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej - 85219

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W 2010 roku wydatki w tym rozdziale obejmowały:

- refundację kosztów zatrudnienia 5 pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym koszty umowy zlecenia zawartej z osobą wykonującą specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Przy planie wynoszącym 76.685 zł wydatkowano kwotę 76.278,22 tj. 99,47% planu.

W 2011 roku wykonano 87,05% planu, a wydatki w tym rozdziale obejmowały refundację kosztów zatrudnienia pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz koszty ponoszone w związku z zawarciem umowy zlecenia z osobami wykonującymi specjalistyczne usługi opiekuńcze. Przy planie wynoszącym 80.554 zł wydatkowano kwotę 70.124,80 zł tj. 87,05% planu. Środki na specjalistyczne usługi opiekuńcze pochodzą z budżetu państwa, z dotacji na zadania zlecone. W 2011 r. wykonano 6.411 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonywało 4 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz 2 osoby, z którymi zawarto umowę zlecenia. Z dniem 1 grudnia 2011 r usługi opiekuńcze i specjalistyczne świadczone są przez wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego firmę "Serwis Kadr" T. Mazur z Ostrowca Świętokrzyskiego.

Przy planie wynoszącym 343.098 zł wydatkowano kwotę 260.320,30 zł, czyli 75,87% planu. W III kwartale 2012 r. na finansowanie usług opiekuńczych Miasto i Gmina Pleszew przeznaczyła 226.290 zł, wykonano – 181.528,30 zł, natomiast środki na specjalistyczne usługi opiekuńcze pochodzą z budżetu państwa i wynosiły 116.808,00 zł, wykonanie – 78.792,00 zł. Pomoc w formie usług opiekuńczych obejmowała 59 osób i zrealizowano 15.854 godziny, z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 14 osób, u których wykonano 6.566 godzin.

Tabela nr 19. Usługi opiekuńcze

Rok	Plan w rozdziale 85228	Wydatki w rozdziale 85228	Całkowite koszty zatrudnienia opiekunek	Liczba faktycznie wykonanych godzin	Średni koszt wykonania jednej godziny
2010	76.685	76.278,22	383.960,08	26.117	14,70
2011	80.554	70.124,80	410.042,00	24.870	16,48
2012	343.098	260.320,30	-	22.140	11,76

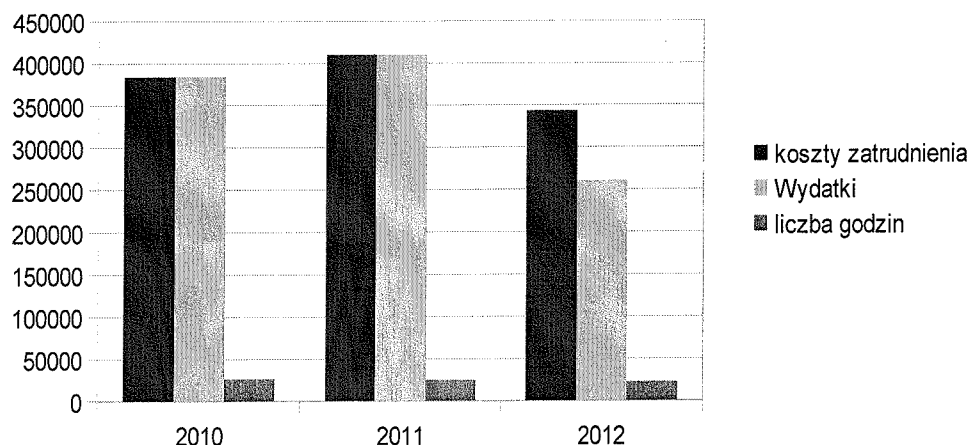
Zródło: Opracowanie własne.

Zwiększenie występujące w 2012 roku w rozdziale 85228 spowodowane jest wyodrębnieniem usług opiekuńczych z rozdziału 85219, w związku z ogłoszonym przetargiem na ich realizację.

Należy zaznaczyć, iż koszty zatrudnienia opiekunek w latach 2010 wyniosły: 383.960,08 zł, natomiast w 2011: 410.042 zł. W związku z tym, powyżej przedstawiono tabelkę z realizacji usług wraz z kosztami zatrudnienia w latach 2010 – 2012.

Wykres Nr 10. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi - 85228

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85278 – Usuwanie klęsk żywiołowych.

W 2011 roku w ramach tego rozdziału plan wynosił – 37.500 zł, wykonanie – 35.668,45 zł, co stanowiło 95,12% planu. Zasiłki celowe wypłacono na podstawie protokołów oszacowania zakresu i wysokości szkód oraz wniosku, w związku z wystąpieniem w 2011 r. przymrozków wiosennych. Wydano 12 decyzji pozytywnych.

W 2012 roku w ramach zadania zleconego wypłacono 1 świadczenie wynikające z decyzji Sądu Administracyjnego w Poznaniu, uchylającej decyzję SKO w Kaliszu. Plan wynosił 2.000 zł, wykonanie 100%.

Rozdz. 85295 – Pozostała działalność.

W 2010 roku wydatki w tym rozdziale obejmowały dofinansowanie dożywiania dzieci w szkołach, pomoc finansową na zakup żywności w formie zasiłków celowych oraz pomoc dla rodzi rolniczych, które ucierpiały w wyniku powodzi. Plan Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynosił 1.216.546 zł, a wykonanie 1.183.998,19 zł, tj. 97,32% w stosunku do planu, w tym:

- zadania zlecone finansowane z dotacji – plan 483.376 zł został wykonany w kwocie 469.032,61 zł, tj. 97,03% planu,
- zadania własne, finansowane z dotacji – plan 493.470 zł został wykonany w kwocie 493.470 zł. tj. 100% planu,
- zadania własne, finansowane ze środków własnych – plan 239.700 zł został wykonany w kwocie 221.495,58 zł, tj. 92,41% planu.

W 2011 roku wydatki w tym rozdziale, obejmowały dofinansowanie dożywiania dzieci w szkołach, pomoc finansową na zakup żywności w formie zasiłków celowych. Plan Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynosił 619.838 zł, a wykonanie 600.980,33 zł, tj. 96,96 % w stosunku do planu, w tym:

- z dotacji – plan 419.838 zł został wykonany w kwocie 419.838 zł, tj. 100,00% planu, zgodnie z Porozumieniem z dnia 14 stycznia 2011 r. oraz aneksami z dnia 10 maja i 21 lipca 2011 r.;
- ze środków własnych – plan 200.000 zł, został wykonany w kwocie 181.142,33 zł, tj. 90,57% planu.

Na dożywianie w przedszkolach i szkołach wydano 86.703 świadczeń, co stanowi średni koszt jednego posiłku w wysokości ok. 3,05 zł; ponadto wypłacono 1.765 świadczeń w formie zasiłków na zakup żywności.

W ramach zadań zleconych w rozdziale 85295, decyzją Ministra Finansów otrzymano dotację celową z przeznaczeniem na realizację rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, przy planie 27.000 zł, wykonano – 25.600,00 zł, czyli 94,81% planu.

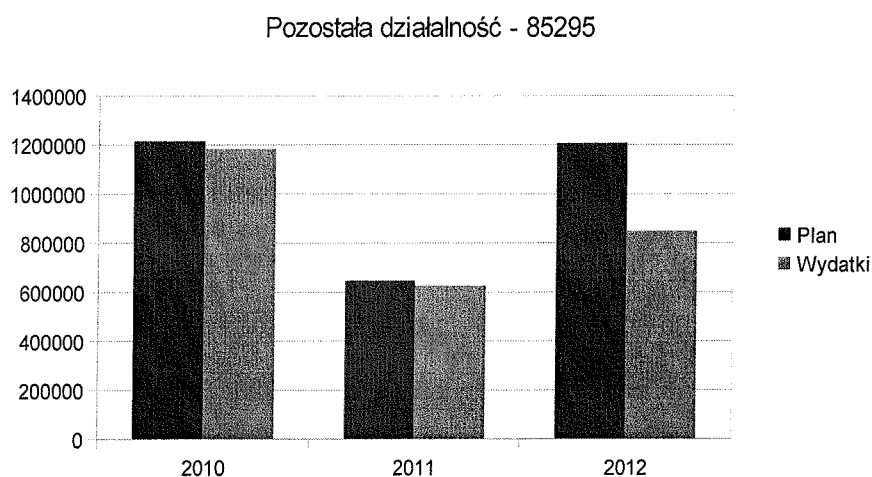
W III kwartale 2012 roku wydatki w tym rozdziale, obejmowały dofinansowanie dożywiania dzieci w szkołach, pomoc finansową na zakup żywności w formie zasiłków celowych oraz dodatek dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, przy planie 747.652 zł, wydatkowano 473.493,00 zł, czyli 63,33% planu. Plan Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynosił 624.452 zł, a wykonanie 392.293 zł, tj. 62,82% w stosunku do planu, w tym:

- z dotacji – plan 406.820 zł został wykonany w kwocie 282.593,79 zł, tj. 69,46% planu, zgodnie z Aneksem Nr 2/143/2012 z dnia 31 lipca 2012 r. do Porozumienia z dnia 16 stycznia 2012 r.,
- ze środków własnych – plan 217.632 zł został wykonany w kwocie 109.699,21 zł, tj. 50,41% planu.

Na dożywianie w przedszkolach i szkołach wydano 181.293,00 zł i wydano 54.912 świadczeń, co stanowi średni koszt jednego posiłku w wysokości ok. 3,30 zł; ponadto wypłacono świadczenia w formie zasiłków na zakup żywności.

W ramach zadań zleconych w rozdziale 85295, decyzją Ministra Finansów otrzymano dotację celową z przeznaczeniem na realizację rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, przy planie 123.200,00 zł, wykonano – 81.200,00 zł, czyli 65,91% planu. W/w pomoc przyznawana była w I półroczu na wniosek strony, w II półroczu z urzędu.

Wykres Nr 11. Pozostała działalność

Źródło: Opracowanie własne.

Dział 853, Rozdz. 85395 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

W 2010 roku plan wydatków w tym rozdziale wynosił 291.992,00zł; z czego 30.659,00 zł stanowiły środki własne Miasta i Gminy Pleszew, a 261.333,00 zł środki unijne. Wykonanie – 289.785,48 zł, tj. 99,24 %. W ramach tego rozdziału wypłacono zasiłki celowe dla 34.beneficjentów, na kwotę 30.659,00 zł przy planie 30.659,00 zł, wykonując 100% planu.

Środki unijne w kwocie 259.126,48 zł zostały przeznaczone na:

- zakup niezbędnych materiałów biurowych i wyposażenia (artykuły papiernicze, tonery, środki czystości),
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla 12 pracowników obsługujących projekt oraz osoby koordynującej projekt niezatrudnionej w Ośrodku,
- umowy zlecenia dla asystentów rodzinnych i pracowników udzielających informacji o prawach i uprawnieniach służących przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy,
- przeprowadzenie szkoleń i kursów dla podopiecznych w ramach Aktywnej Integracji: kurs umiejętności społecznych, kurs aktywnego poszukiwania pracy, kurs obsługi komputera, kurs prawa jazdy, a także poradnictwo prawne, częściowe koszty zakupu ogrzewania, czynszu najmu i usług telekomunikacyjnych i internetu.

Plan wydatków w 2011 roku w tym rozdziale wynosi 290.000 zł, z czego 30.450 zł stanowiły środki własne Miasta i Gminy Pleszew, a 259.550 zł środki unijne. Wykonanie – 283.959,19 zł, czyli 97,92% planu.

Środki własne przy planie 30.450 zł zostały przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla 30 beneficjentów w kwocie 28.275 zł, wykonanie 28.275,00 zł, czyli 100,00% oraz prace społeczno – użyteczne dla 2 beneficjentów w wysokości 2.175 zł, wykonanie 0,00 zł, w związku z brakiem porozumienia z PUP.

Środki unijne w kwocie 255.684,19 zł wydatkowano na:

- zakup niezbędnych materiałów biurowych i wyposażenia (artykuły papiernicze, tonery),
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla 15 pracowników obsługujących projekt, 3 asystentów rodziny zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia oraz osoby koordynującej projekt, zatrudnionej w ramach umowy zlecenia,
- przeprowadzenie szkoleń, warsztatów i kursów zawodowych dla 30 podopiecznych, zgodnie z predyspozycjami zawodowymi w ramach Aktywnej Integracji,
- catering dla uczestników szkolenia,
- pokryto koszty zakupu ogrzewania, czynszu najmu, usług telekomunikacyjnych oraz internetu biura projektu.

Plan wydatków na 2012 rok w tym rozdziale wynosi 354.600 zł, z czego 37.233 zł stanowiły środki własne Miasta i Gminy Pleszew, a 317.367 zł środki unijne. Wykonanie – 121.017,67 zł, co stanowi 34,13% planu.

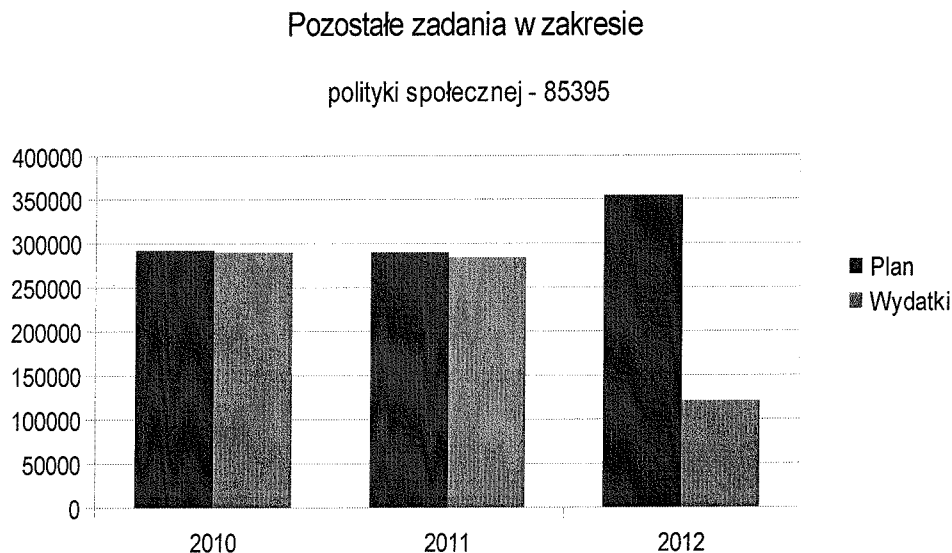
Środki własne przy planie 37.233 zł zostały przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla 30 beneficjentów w kwocie 34.573,50 zł, wykonanie 17.347,80 zł oraz prace społeczno – użyteczne dla 2 beneficjentów w wysokości 2.659,50 zł, wykonanie 739,20 zł.

Środki unijne w kwocie 102.930,67 zł wydatkowano na:

- zakup niezbędnych materiałów biurowych i wyposażenia (artykuły papiernicze, tonery),
- zatrudnienie w ramach umowy o pracę 2 pracowników socjalnych, dodatki specjalne i pochodne od nich dla pracowników obsługujących projekt, 3 asystentów rodziny i konsultanta rodzinnego zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia oraz osoby koordynującej projekt, obsługi finansowej i asystenta koordynatora zatrudnionych w ramach umowy zlecenia,
- przeprowadzenie warsztatów Tworzenia własnego wizerunku i Przemocy Domowej w ramach Aktywnej Integracji, indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym i spotkania w ramach grup samopomocowych dla 30 podopiecznych,
- catering dla uczestników szkolenia,

- zorganizowano spotkanie integracyjne dla uczestników i otoczenia,
 - zakupiono bilety wstępu na basen otwarty,
 - pokrycie kosztów zakupu ogrzewania, czynszu najmu, energii elektrycznej biura projektu.
- Aneks do umowy o dofinansowanie został podpisany w miesiącu lipcu, środki na realizację projektu wpłynęły w miesiącu sierpniu.

Wykres Nr 12. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

Dział 854, Rozdz. 85415 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

W ramach tego rozdziału wypłacono następujące zasiłki: stypendia socjalne i inne formy pomocy dla uczniów tj. zasiłki socjalne. Stypendia socjalne i zasiłki socjalne są formą pomocy dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Ogółem na edukacyjną opiekę wychowawczą za 2010 rok przy planie 173.790 zł wydano kwotę 173.790 zł, tj. 100% planu w tym:

- stypendia socjalne – plan 173.190 zł został wykonany w kwocie 173.190 zł, tj. 100%, liczba świadczeń – 997,
- zasiłki socjalne – plan 600 zł został wykonany w kwocie 600 zł, tj. 100%, liczba świadczeń – 2.

Ogółem na edukacyjną opiekę wychowawczą za 2011 roku przy planie 149.652 zł wydano kwotę 148.331 zł, w tym:

- stypendia socjalne – dotacja, plan 128.853 zł i został wykonany w kwocie 128.853 zł, tj. 100,00% wykonania,
- zasiłki socjalne – plan wynosił 1.302 zł i został wykonany w kwocie 0 zł, tj. 0% w związku z brakiem wniosków,
- stypendia socjalne – środki gminne, plan 19.497 zł, wykonanie 19.478 zł, tj. 99,90% .

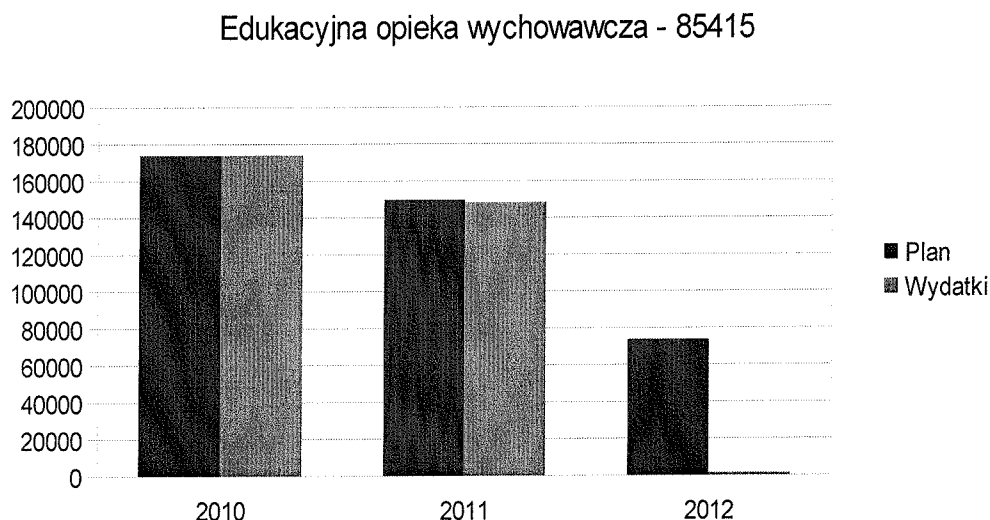
W 2012 roku wykonano 1,9% planu, a wydatki w ramach tego rozdziału spowodowane były uchynieniem decyzji odmawiających przyznania stypendium szkolnego przez SKO oraz

zdarzeniem losowym. Ogółem na edukacyjną opiekę wychowawczą w III kwartale 2012 roku przy planie 73.709 zł wydano kwotę 1.384,80 zł, w tym:

- stypendia socjalne – plan 57.566 zł i został wykonany w kwocie 0,00 zł, tj. 0,00% wykonania,
- stypendia socjalne – środki gminne, plan 15.261 zł i został wykonany w kwocie 1.084,80 zł, tj. 7,11% wykonania,
- zasiłki socjalne – plan wynosił 582 zł i został wykonany w kwocie 0,00 zł, tj. 0,00% wykonania,
- zasiłki socjalne – środki gminne, plan wynosił 300 zł i został wykonany w kwocie 300 zł, tj. 100,00%.

Wypłata stypendiów socjalnych nastąpi po otrzymaniu środków na ich realizację.

Wykres Nr 13. Edukacyjna opieka wychowawcza

Źródło: Opracowanie własne.

3. Dochody MGOPS w latach 2010 – 2012

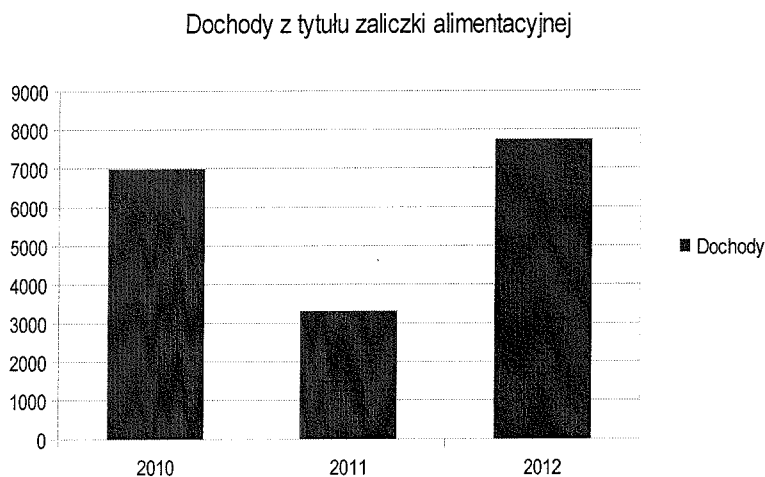
Rozdz. 85202 – Domy Pomocy Społecznej.

Dochody w zakresie tego rozdziału związane były z odpłatnościami za pobyt podopiecznego w Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie. W 2010 roku wykonano – 8.317,89 zł, przy planie 9.957 zł.

Rozdz. 85212 § 0970 – Zaliczka alimentacyjna.

Dochody związane są ze zwrotem należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej od dłużników alimentacyjnych. W 2010 roku wykonano 6.989,21 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 710.764,39 zł. W 2011 roku wykonano 3.315,80 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 707.448,59 zł. W III kwartale 2012 roku – wykonano 7.739,56 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 697.976,53 zł.

Wykres Nr 14. Dochody z tytułu zaliczki alimentacyjnej

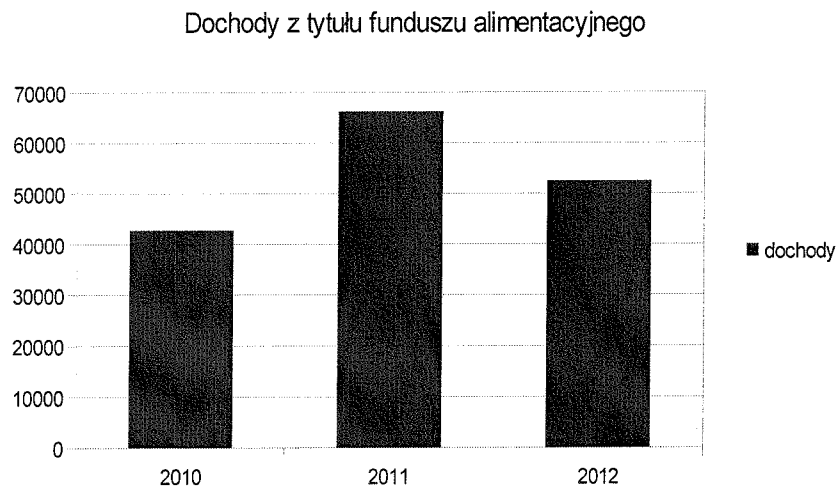

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85212 § 0980 – Fundusz alimentacyjny

Dochody związane są ze zwrotem należności z tytułu funduszu alimentacyjnego od dłużników alimentacyjnych. W 2010 roku wykonano – 42.749,49 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 441.845,79 zł. W 2011 roku wykonano – 66.174,19 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 697.515,99 zł. W III kwartale 2012 roku – wykonano 52.485,75 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 874.051,31 zł.

Wykres Nr 15. Dochody z tytułu funduszu alimentacyjnego

Źródło: Opracowanie własne.

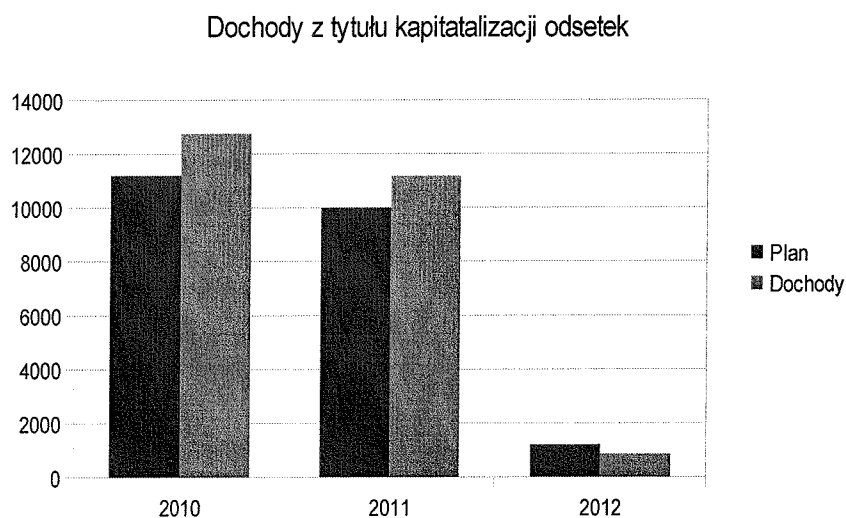
Rozdz. 85215 § 0970 – Dodatki mieszkaniowe.

Dochody związane były ze zwrotem należności z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego. W 2010 roku przy planie – 1.192 zł wykonano 1.191,84 zł.

Rozdz. 85219 § 0920 – Pomoc społeczna.

Dochody pochodzą z kapitalizacji odsetek bankowych naliczanych na rachunku podstawowym i pomocniczym. W 2010 roku wykonano – 12.759,10 zł, plan wynosił – 11.200 zł. W 2011 roku wykonano – 11.187,72 zł, plan wynosił – 10.000 zł, a w III kwartale 2012 roku przy planie 1.200 zł – wykonano 858,34 zł.

Wykres Nr 16. Dochody z tytułu kapitalizacji odsetek

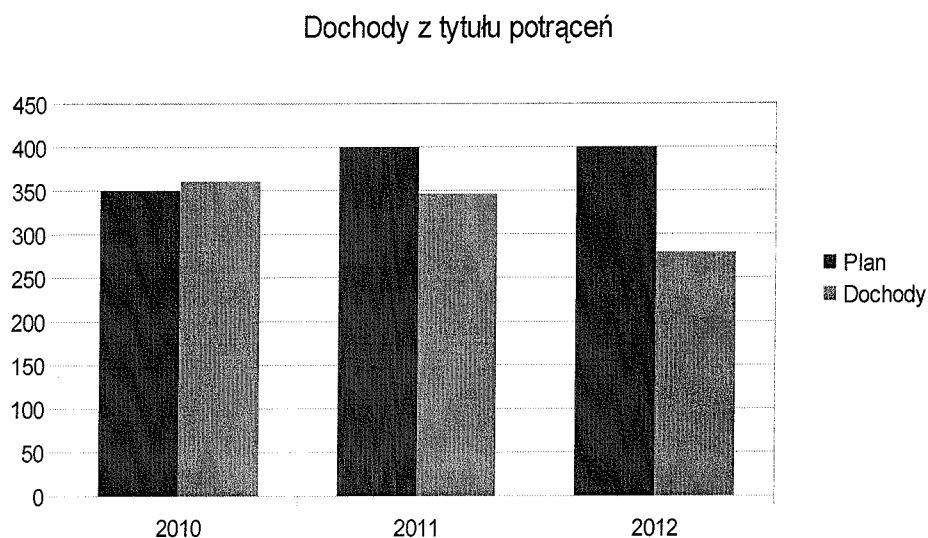

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85219 § 0970 – Pomoc społeczna.

Dochody pochodzą z potrąceń m.in. z tytułu terminowej zapłaty zaliczek na podatek dochodowy oraz wypłaty zasiłków chorobowych. W 2010 roku plan wynosił – 350 zł, wykonano 360,80 zł. W 2011 roku – plan 400 zł, wykonano – 346,55 zł, zaś w III kwartale 2012 roku – plan – 400 zł, wykonanie – 279,00 zł.

Wykres Nr 17. Dochody z tytułu potrąceń

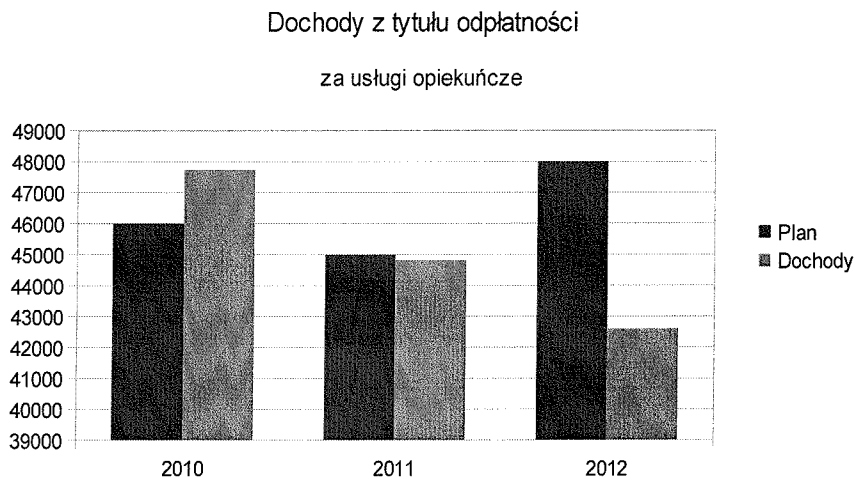

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdz. 85228 § 0830 – Usługi opiekuńcze.

Dochody związane są z odpłatnościami za wykonane usługi opiekuńcze dla podopiecznych. W 2010 roku wykonano 47.735,22 zł, przy planie – 46.000 zł. W 2011 roku plan wynosił – 45.000 zł, wykonanie – 44.815,21 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wyniosły: 60,06 zł. W III kwartale 2012 roku – plan 48.000 zł, wykonano 42.604,77 zł. Należności pozostałe do zapłaty w zakresie tego rozdziału wynoszą 62,40 zł.

Wykres Nr 18. Dochody – odpłatność za usługi opiekuńcze

Źródło: Opracowanie własne.

4. Tendencje, prognozowane potrzeby budżetowe na lata 2013 – 2014

Prognozowane potrzeby budżetowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie na kolejne lata oparto na wydatkach dotyczących roku bieżącego. Projekt planu finansowego na rok 2013 został złożony w dniu 15 października 2012 r. w Urzędzie Miasta i Gminy. Trudno jest dokładnie przewidzieć wydatki związane z wypłatą świadczeń, bowiem uzależnione są one od składanych wniosków o przyznanie pomocy, obowiązującego kryterium dochodowego, bezrobocia na terenie Miasta i Gminy Pleszew, orzecznictwa o stopniu niepełnosprawności oraz postanowień sądu o umieszczeniach w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wydatki związane z obsługą zależą od wskaźników inflacji (zakup towarów i usług), a co się z tym wiąże rosnących kosztów utrzymani Ośrodka.

Tabela nr 20.

PROGNOZOWANY PLAN WYDATKÓW NA ROK 2013 i 2014
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie

Dział	Rozdział	§	Wyszczególnienie	Projekt planu wydatków na 2013		W tym		Projekt planu wydatków na 2014		W tym	
				15 424 981	24 068	zadania własne	zadania zlecone	15 786 707	64 186	zadania własne	zadania zlecone
852			Pomoc społeczna	15 424 981	24 068	5 890 500	9 534 481	15 786 707	6 061 536	9 725 171	
	85201		Placówki opiekuńczo – wychowawcze	24 068		24 068		64 186			
	85202		Domy pomocy społecznej	520 000		520 000		530 400			
	85204		Rodziny zastępcze	6 864		6 864		20 922			
	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	15 000		15 000		15 300			
	85206		Wspieranie rodziny	-		-		-			
	85212		Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społ.	9 400 400		-	9 400 400	9 588 408		9 588 408	
	85213		Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	119 581		102 400	17 181	121 973	104 448	17 525	
	85214		Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne	327 500		327 500		334 050	334 050		
	85215		Dodatki mieszkaniowe	1 680 000		1 680 000		1 713 600	1 713 600		
	85216		Zasiłki stałe	1 029 200		1 029 200		1 049 784	1 049 784		
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	1 230 678		1 230 678		1 255 292	1 255 292		
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	384 315		267 415	116 900	391 669	272 431	119 238	
	85295		Pozostała działalność	687 375		687 375		701 123	701 123		
853	85395		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	290 000		290 000		295 800	295 800		
			RAZEM	15 714 981		6 180 500	9 534 481	16 082 507	6 357 336	9 725 171	

Źródło: Opracowanie własne

IV. Podsumowanie

Znawcy przedmiotu oceniający pomoc społeczną zwracają uwagę na przeświadczenie pewnej grupy społeczeństwa, że pomoc społeczna organizowana przez państwo i samorząd i inne organizacje powinna w pełni zaspokoić ich potrzeby bytowe na określonym poziomie. Istotą pomocy natomiast jest doraźne pomaganie osobom, które z różnych przyczyn chwilowo znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i ma na celu przywrócenie ich do samodzielnego funkcjonowania w życiu oraz przeciwdziałać ich wykluczeniu społecznemu.

Na dzień dzisiejszy mamy do czynienia z niżem demograficznym co między innymi jest przyczyną zmniejszenia liczby osób korzystających z pomocy społecznej z drugiej strony zwiększa się liczba osób starszych, schorowanych, którzy wymagają pomocy usługowej bądź zapewnienia całodobowej opieki poprzez umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej.

Według prognoz na 2014 i lata późniejsze sytuacja ma się zmienić co oznaczałoby, że w przyszłości na pomoc społeczną trzeba będzie przeznaczyć większe nakłady finansowe. Związane to będzie między innymi z większą liczbą dzieci uczęszczających do szkół, przedszkoli a więc może się zwiększyć dożywianie dzieci.

CENY USŁUG OPIEKUŃCZYCH W OŚCIENNYCH OŚRODKACH POMOCY
SPOŁECZNEJ

Miejscowość Ośrodka Pomocy Społecznej	Koszt za 1 godzinę usługi opiekuńczej	Koszt za 1 godzinę specjalistycznej usługi opiekuńczej
1	2	3
Kalisz	13,00 zł	15,00 (30,00 zł w dni wolne od pracy)
Jarocin	11,00 zł	20,00 zł
Ostrów Wlkp.	14,35 zł	15,50 zł
Gizałki	16,50 zł	18,20 zł
Chocz	4,50 zł	x
Czermin	6,70 zł	x
Dobrzyca	10,93 zł	x
Pleszew	11,45 zł	12,00 zł

Miejsko Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
63-800 Pleszew, ul. Targowa 1
NIP 617-10-23-100
Tel./fax 062-7422738; 7421982

Z-ca DYREKTORA
mgr Monika Hoffmann
Specjalista ds. Usług Socj.